Beleidsstuk

ABTN Stichting NN CDC Pensioenfonds | geldend per 1 november 2023

Versie vastgesteld 1 november 2023

Duidelijk over dadelijk

Beleidsstuk

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave ... 2
1 Inleiding ... 4
2 Missie en visie ... 5
2.1 Doelstelling, missie en visie ... 5
2.2 Uitgangspunten van NN CDC Pensioenfonds ... 5
2.3 Beleggingsbeleid en risicohouding ... 6
2.4 Pensioenuitvoering en communicatie ... 8
2.5 Uitbesteding ... 8
2.6 Governance & compliance ... 8
3 De organisatie ... 9
3.1 Stichting NN CDC Pensioenfonds ... 9
3.2 Organisatieschema ... 9
3.3 De fondsorganen ... 10
3.3.1 Bestuur ... 10
3.3.2 Verantwoordingsorgaan ... 13
3.3.3 Raad van toezicht ... 14
3.4 Accountant en actuaris ... 15
3.5 Uitbestede werkzaamheden ... 16
3.6 Verslaggeving ... 17
4 Afwikkelplan ... 19
5 Pensioenaanspraken ... 20
5.1 Kernelementen van de NN Basispensioenregeling ... 20
6 Waarderingsgrondslagen van de balans ... 23
6.1 Technische voorziening ... 23
6.2 Beleggingen ... 23
6.3 Reserves ... 23
7 Financiële sturingsmiddelen ... 24
7.1 Risico’s die de onverminderde uitvoering van de regeling bedreigen ... 24
7.2 Sturingsmiddelen ... 24
7.2.1 Toeslagbeleid ... 24
7.2.2 Beleggingsbeleid ... 26
7.2.3 Kortingsbeleid ... 26
7.3 Periodieke toetsing ... 27
8 Beleggingsbeleid en risicobeleid ... 29
8.1 Doelstelling van het fonds en beleggingsbeleid ... 29
8.2 Het strategische beleggingsbeleid en het ingroeipad ... 29

8.3 Matching portefeuille 31
8.4 Return portefeuille 32
8.5 Risiconorm 33
8.6 Risicobeheersingsmaatregelen 33
8.6.1 Afdekking van het renterisico 33
8.6.2 Afdekking van het valutarisico 34
8.6.3 Afdekking van duurzaamheidsrisico's 35
8.7 Benchmarks en (integrale) vermogensbeheerkosten 35
BIJLAGE 1: Actuariële grondslagen en veronderstellingen 37
BIJLAGE 2: Ervaringssterfte en partnerfrequentie NN CDC Pensioenfonds 38
BIJLAGE 3: Verklaring inzake beleggingsbeginselen 41
BIJLAGE 4: Financieel crisisplan 47
BIJLAGE 5: Noodprocedure 53

Beleidsstuk

1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2014 tot 1 oktober 2022 bouwden de medewerkers van NN Group pensioen op bij NN CDC Pensioenfonds in een CDC-pensioenregeling (Collective Defined Contribution). Vanaf 1 oktober 2022 wordt de pensioenopbouw van de medewerkers van NN Group verzorgd door Be Frank. De deelnemers van NN Investment Partners, dat in 2021 is overgenomen door Goldman Sachs, hebben tot 1 mei 2023 pensioen opgebouwd in de CDC-pensioenregeling van NN CDC Pensioenfonds.
De opgebouwde rechten blijven vooralsnog bij NN CDC Pensioenfonds. Het bestuur van het fonds beraadt zich thans op de toekomst van NN CDC Pensioenfonds.

Stichting NN CDC Pensioenfonds werkt volgens een door het bestuur vastgestelde actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN), zoals bedoeld in artikel 145 van de Pensioenwet en het daaruit voortvloeiende Besluit Financieel Toetsingskader (Besluit FTK). De ABTN geeft de centrale criteria aan op basis waarvan het (financiële) beleid van het fonds wordt gevoerd.

Deze ABTN is vastgesteld op 1 november 2023.

2 Missie en visie

2.1 Doelstelling, missie en visie

Het fonds heeft als doel pensioenen te verstrekken ingeval van ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden van (gewezen) deelnemers of pensioengerechtigden, volgens de bepalingen van het pensioenreglement. De pensioenregelingen die NN CDC Pensioenfonds uitvoert, dienen te kwalificeren als een collectieve beschikbare premieregeling (Collective Defined Contribution oftewel CDC-pensioenregeling) waarop de werkgever IFRS-accounting (IAS 19R) met DC classificatie kan toepassen. Het fonds voert de pensioenregeling die de werkgever met de vakorganisaties is overeengekomen prudent uit in het belang van de deelnemers en andere belanghebbenden.

Naar aanleiding van de premievrijmaking van het fonds heeft het fondsbestuur besloten dat verkend moet gaan worden welke opties er zijn voor het onderbrengen van de opgebouwde aanspraken.

Waarom bestaat het fonds?
Het fonds is opgericht om binnen de kaders van de pensioenovereenkomst (die is opgesteld door de werkgever en de vakorganisaties), vanuit het perspectief van de deelnemers en met behoud van het CDC-karakter van de regeling, de pensioenresultaten op lange termijn te optimaliseren.

Wat is de visie van het fonds?
Door externe factoren zoals de lage marktrente, wijzigingen in wetgeving en voorstellen voor ingrijpende aanpassingen van het Nederlandse pensioenstelsel zijn deelnemers onzeker over de opzet en waardevastheid van hun toekomstige pensioen. NN CDC Pensioenfonds kan geen invloed uitoefenen op deze externe factoren maar er wel voor zorgen dat deelnemers voldoende inzicht hebben in hun te bereiken pensioeninkomen en in staat zijn zelf verantwoordelijkheid te nemen voor aanvullende maatregelen als het verwachte resultaat tegenvalt. Daarbij passen heldere beleidskaders, een goed pensioenfondsbestuur en eerlijke communicatie.

In de visie van het fondsbestuur is de omvang van het fonds onvoldoende om te blijven voortbestaan. Het fonds zal dan ook actief op zoek gaan naar opties voor het onderbrengen van de opgebouwde aanspraken van de deelnemers.

Waar staat het fonds voor?
Het bedrijfscredo is ‘lean en mean’ met een no-nonsense stijl van opereren en gericht op een kostenefficiënte uitvoering, met borging van kwaliteit en klantgerichtheid. Waar mogelijk wordt over de CDC pensioenfondsen heen “eenheid in beleid en operatie” nagestreefd.

Hoe bereikt het fonds zijn doelen?
Het beleid richt zich op het realiseren van de verwachte pensioenresultaten voor de deelnemers door:

1. Het voeren van een prudent pensioen- en beleggingsbeleid, waarbij een gezonde afweging wordt gemaakt tussen risico en rendement.
2. Een kostenefficiënte werkwijze.
3. Het beleid dient bij te dragen aan het verhogen van het pensioenbewustzijn door begrijpelijk te communiceren over de financiële positie van het fonds en de impact die deze mogelijk heeft op het pensioen van deelnemers

Deelnemers moeten in staat gesteld worden om levensfasebewuste pensioenkeuzes te maken op basis van duidelijke informatie en (online) tools.

2.2 Uitgangspunten van NN CDC Pensioenfonds

De uitgangspunten van het beleid van het fonds zijn een verlengde en een nadere uitwerking van de statutaire doelstelling van het fonds: het uitvoeren van CDC pensioenregelingen van NN Group en zijn

groepsmaatschappijen. Bij de oprichting van het fonds en bij de onderbrenging van de CDC-pensioenregeling zijn de omgevingscondities gecreëerd die – zeker in de voorzienbare toekomst – bepalend zijn voor de uitgangspunten van het te voeren beleggingsbeleid, de risicohouding, het pensioen- en communicatiebeleid, het uitbestedingsbeleid en de organisatie-inrichting van het fonds. Van belang hierbij zijn met name:

- Het fonds is een ondernemingspensioenfonds ten behoeve van NN Group en zijn (voormalige) groepsmaatschappijen. Het fonds is daarmee uitvoerder van een arbeidsvoorwaarde (pensioen) en het richt zich in zijn beleid en uitvoering uitsluitend op de kerntaak van een optimale en kostenefficiënte uitvoering van de bij haar ondergebrachte CDC pensioenregeling(en) van NN Group.
- Het fonds voert een beleid dat erop is gericht dat het CDC-karakter van het fonds niet in gevaar komt en onthoudt zich van handelingen die het CDC-karakter kunnen aantasten.
- Het fonds heeft tot doelstelling om bij te dragen aan het koopkrachtbehoud van de bij haar ondergebrachte pensioenen. Dit betekent dat het beleggingsbeleid niet uitsluitend gericht is op een kostenefficiënte uitvoering van de nominale rechten en op het beschermen daarvan, maar dat het fonds in zijn beleggingsbeleid een rendementsstreven inbouwt waarbij nominale zekerheden en toeslagambities evenwichtig worden gebalanceerd.
- Het fonds is ervan doordrongen dat deelnemers collectief aan beleggingsrisico blootstaan en dat binnen het deelnemerscollectief verplicht sprake is van solidariteit. Het fonds is volledig transparant naar de verzekerden over de gelopen risico's en de gemaakte uitvoeringskosten en houdt in zijn beleid rekening met evenwichtige belangenafweging.
- Bij een CDC-pensioenregeling begrenst NN Group zijn pensioenrisico en zijn de beleggings- en langlevenrisico's overgedragen aan het verzekerdencollectief: het fonds richt zijn communicaties over rendementen, risico's en nagestreefde toeslag primair in vanuit het perspectief en het belang van de verzekerden en vanuit de wettelijke eisen die de Pensioenwet aan deze communicaties stelt.
- Het fonds voert de arbeidsvoorwaarde pensioen uit voor NN Group, maar is zelf geen partij bij de pensioenovereenkomst en stelt zich in discussies tussen werkgever en werknemersorganisaties te allen tijde neutraal op.
- Risicodekkingen die in de pensioenovereenkomst(en) worden afgesproken voert het fonds kostenefficiënt uit, maar overigens onthoudt het fonds zich van optionele producten en richt zijn bedrijfsvoering primair in naar het beheer van de basis CDC-pensioenregeling.
- De organisatie-inrichting (bestuursmodel, inrichting bestuursbureau, uitbestedingspartners) is zo robuust en kostenefficiënt mogelijk en het fonds streeft proactief naar efficiencyvoordelen met eventuele andere aan NN Group verbonden pensioenfondsen.

2.3 Beleggingsbeleid en risicohouding

De beleggingsbeginselen van het fonds zijn nader uitgewerkt in het plan met betrekking tot beleggings- en renteafdekkingsbeleid en in de Verklaring inzake Beleggingsbeginselen (zie bijlage 3). De belangrijkste zijn:

- Het fonds belegt om de doelen voor de deelnemer te behalen: een zo goed mogelijk pensioen tegen een aanvaardbaar risico en een acceptabel kostenniveau. Hierbij wordt rekening gehouden met de pensioenovereenkomst en de Pensioenwet;
- Het fonds belegt volgens de "prudent person" beginselen, waaronder een optimale spreiding vanuit risico- en rendementsperspectief. Het fonds richt zich hierbij op lange-termijn waarde-creatie door middel van een toekomstbestendige ("transition ready") portefeuille;
- Beleggingen beheren met een passieve stijl, tenzij actieve selectie nodig is en aantoonbaar toegevoegde waarde biedt;

- Beleggingen moeten begrijpelijk, verhandelbaar (liquiditeit), objectief waardeerbaar zijn en moeten bij aanvang geen onacceptabele risico's bevatten.
- Risico's dienen beloond te worden met extra rendement. Indien beleggingen bijvoorbeeld minder liquide zijn, dan dient dit liquiditeitsrisico voldoende gecompenseerd te worden met een risicopremie;
- Onderkennen van risico's en sturen in de strategische en tactische vermogensverdeling zijn de belangrijkste stappen in het balansbeheer en het beleggingsproces;
- Aan beleggen zijn risico's verbonden. Zo kan de waarde van de beleggingen veranderen door koersschommelingen en gebeurtenissen op de markt. Ook duurzaamheidsrisico's kunnen van invloed zijn op de waarde van de beleggingen.
- Duurzaamheidsrisico's zijn risico's op ecologisch, sociaal en/of governance gebied, waardoor de waarde van een belegging kan dalen.
- De beoordeling en de monitoring van risico's heeft NN CDC Pensioenfonds in haar besluitvormingsprocedures en risicobeheer opgenomen. NN CDC Pensioenfonds beoordeelt bij haar beleggingsbeslissingen duurzaamheidsrisico's zoals zij dat ook doet voor andere risico's.
- Als NN CDC Pensioenfonds hoge duurzaamheidsrisico's bij een belegging vaststelt, kan zij besluiten om een belegging te vervangen door een andere belegging met lagere duurzaamheidsrisico's (8.6.3).
- Dit is *bijvoorbeeld* het geval als NN CDC Pensioenfonds van oordeel is dat het risico op onverwachte of voortijdige afschrijvingen, als gevolg van nieuwe regelgeving op klimaat- en milieugebied (*stranded assets*) groot is.
- NN CDC Pensioenfonds houdt geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten bij het nemen van beleggingsbeslissingen.
- NN CDC Pensioenfonds houdt ook geen rekening met de ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in haar beleggingsbeslissingen. Dit betekent dat het pensioenfonds geen onderzoek doet naar de negatieve gevolgen van haar beleggingen op mens, milieu, maatschappij en omgeving.
- NN CDC Pensioenfonds belegt zijn vermogen om rendement te behalen om een pensioen te kunnen uitkeren. Om de ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren te kunnen berekenen is veel data nodig. Deze data is kostbaar en de kwaliteit ervan is vaak nog onvoldoende. Ook is niet voor alle beleggingen deze data beschikbaar. NN CDC Pensioenfonds zal dit standpunt periodiek herbeoordelen.
- De strategische afhankelijkheid van derden moet beperkt blijven om in control te blijven en uitbestedingsrisico's dienen adequaat te worden beheerst.

De risicohouding leidt het fonds af uit het karakter van de CDC-pensioenregeling, de door het fonds in periodiek overleg met de sociale partners besproken pensioendoelstellingen, het wettelijk toetsingskader en de invulling van de risicobereidheid die het fonds passend vindt bij de samenstelling van het verzekerdencollectief en de rijpheid van het pensioenfonds. Het fonds hanteert de volgende uitgangspunten:

- Het vereist eigen vermogen (VEV) is de primaire indicator voor het risicobudget op 1-jaarstermijn. De bandbreedte voor het vereist eigen vermogen (bij het strategisch beleid in de evenwichtssituatie) is 17%-23%.
- Het toetsingskader vereist dat het fonds stuurt op de "DNB RTS" als verplichtingen benchmark van de nominale rechten. Strategische risicokeuzes worden mede op basis van de marktrente en op basis van een realistische toeslagambitie gebaseerd.
- Het (VEV-) risicobudget wordt evenwichtig gespreid ingezet, dus niet eenzijdig op één of enkele risicocategorieën. Het fonds zet geen risicobudget in op categorieën waar twijfel

bestaat aan de toegevoegde waarde (zoals actief beheer) of waar met effectieve beheersing risico kan worden verlaagd (zoals liquiditeits- en operationele risico's).
- Door de hoge "duration" kiest het fonds ervoor om de maximale wettelijke hersteltermijnen te hanteren bij een reservetekort en stelt het fonds bij een reservetekort de strategische vermogensverdeling niet noodzakelijkerwijs bij, tenzij het toetsingskader daartoe dwingt of als marktverwachtingen ingrijpend veranderen.
- Op basis van deze uitgangspunten is de genoemde bandbreedte bij het strategische VEV vastgesteld en bepaalt het bestuur van jaar tot jaar hoe deze bandbreedte kan worden ingevuld. Deze keuzes zijn uitgewerkt in het plan met betrekking tot beleggings- en renteafdekkingsbeleid en samengevat weergegeven in hoofdstuk 8 van deze ABTN en in de Verklaring inzake Beleggingsbeginselen.

Jaarlijks voert het fonds in het eerste half jaar een haalbaarheidstoets uit op basis van het voorgeschreven model en de door DNB gepubliceerde economische scenarioset. In deze haalbaarheidstoets toetst het fonds in hoeverre het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau aansluit bij de ondergrens die het fonds beleidsmatig heeft geformuleerd en in hoeverre het verwachte pensioenresultaat onder een slechtweerscenario afwijkt van het gemiddeld verwachte pensioenresultaat.

2.4 Pensioenuitvoering en communicatie

Het communicatiebeleid van NN CDC Pensioenfonds is geformuleerd in het communicatiebeleidsplan.

- NN CDC Pensioenfonds zal bovengemiddeld aandacht besteden aan het creëren van bewustzijn bij de werknemers over de risico's van een CDC-pensioenregeling.
- Pensioenuitvoering gaat gepaard met kosten en met operationele risico's: door de CDC-pensioenregeling(en) waar mogelijk eenvoudig te houden en door zich te beperken tot zijn kerntaken probeert het fonds kosten te besparen en operationele risico's te vermijden.
- Het fonds heeft de ambitie om zo veel mogelijk digitaal te communiceren. Dit is in het belang van de deelnemers, omdat het fonds zoveel mogelijk inzicht wil geven in het te bereiken pensioeninkomen en de mogelijkheden om dat pensioeninkomen aan te vullen wanneer dat nodig is.

2.5 Uitbesteding

- Het fonds heeft een hoge uitbestedingsgraad en besteedt processen bij voorkeur uit aan externe (markt)-partijen met het oog op het behalen van schaalvoordelen, continuïteitsvoordelen en een hoog en constant kwaliteitsniveau.
- Het fonds hanteert een uitgebreid uitbestedingsbeleid waarin selectie, monitoring en evaluatie van uitbestedingspartners wordt beschreven. Het fonds neemt een actieve houding aan in de aansturing en de monitoring van uitbestedingspartners.
- Het fonds houdt via een bestuursbureau doorlopend toezicht op het presteren van uitbestedingspartners, het fonds vermijdt een eenzijdige afhankelijkheid en het fonds schroomt niet om uitbestedingspartners te vervangen die niet (langer) diensten leveren op marktconforme condities of die de afgesproken kwaliteitseisen niet halen.

2.6 Governance & compliance

- Het fonds is een ondernemingspensioenfonds verbonden aan NN Group en zal zich onthouden van activiteiten die de goede naam en reputatie van NN Group kunnen schaden.

- Het fonds staat zelfstandig onder extern toezicht van DNB en AFM. Compliance met wet- en regelgeving en integriteit staan voorop in de bedrijfsvoering.
- Het fonds waarborgt dat interne en externe toezichtprocessen onverstoord kunnen verlopen en dat interne en externe toezichthouders hun taak vrij kunnen uitvoeren.
- Het fonds conformeert zich in zijn bedrijfsvoering aan de gedrags- en integriteitscodes die van toepassing zijn op pensioenfondsen.

3 De organisatie

3.1 Stichting NN CDC Pensioenfonds

Organisatie
Het fonds kent een paritair bestuur, een verantwoordingsorgaan en een raad van toezicht. De bestuurlijke organisatie van het fonds is vastgelegd in de statuten. Tevens heeft het bestuur sleutelfunctiehouders en -vervullers in de zin van artikel 143a Pensioenwet benoemd.

Voor alle aan het fonds verbonden personen geldt de gedragscode. Personen die direct of indirect bij transacties van het fonds in financiële instrumenten betrokken zijn of over voorwetenschap kunnen beschikken zijn als insider aangemerkt. Voor hen zijn in de gedragscode specifieke regels voor het verrichten van eigen transacties opgenomen.

3.2 Organisatieschema

In onderstaand organogram is de inrichting van de sleutelfuncties onder IORP II weergegeven. In paragraaf 3.3.1 wordt één en ander verder uitgewerkt.

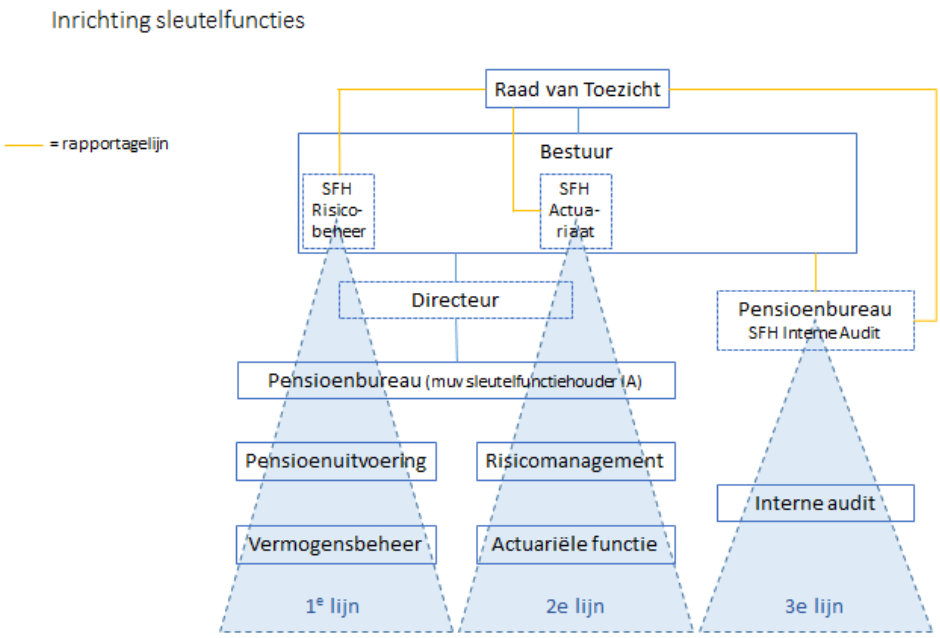

3.3 De fondsorganen

3.3.1 Bestuur

Sleutelfuncties

De inrichting van de drie sleutelfuncties is als volgt:

- sleutelfunctie actuarieel:
  - houder & vervuller: certificerend actuaris
- sleutelfunctie risicobeheer:
  - houder: bestuurslid.
  - vervuller: interne riskmanager op het bestuursbureau.
- sleutelfunctie interne audit:
  - houder: geen bestuurslid. De sleutelfunctiehouder interne audit wordt geïnsourced door middel van een dienstverleningsovereenkomst.
  - vervuller: PwC.

De taken en bevoegdheden van de sleutelfunctionarissen zijn beschreven in een door het bestuur vastgesteld functieprofiel. De sleutelfunctiehouders zijn verantwoordelijk voor hun aandachtsgebied en de rapportage van bevindingen aan het bestuur en aan de raad van toezicht.

Als het bestuur niet adequaat reageert kan de sleutelfunctiehouder escaleren naar de raad van toezicht, met de voorzitter van de raad van toezicht als eerste contactpersoon. Daarnaast hebben de sleutelfunctiehouders periodiek overleg met de raad van toezicht. Mocht ook na escalatie naar de raad van toezicht het bestuur naar de mening van de sleutelfunctiehouder niet adequaat reageren dan wordt door de sleutelfunctiehouder geëscaleerd naar DNB. De sleutelfunctiehouders leveren in ieder geval jaarlijks een overall rapportage op; daarnaast levert de sleutelfunctiehouder interne audit na iedere audit een rapportage. Deze rapportages worden gedeeld met het bestuur en met de raad van toezicht.

De vervullers van sleutelfuncties rapporteren aan de sleutelfunctiehouder en hebben periodiek formeel overleg met deze sleutelfunctiehouder.

Samenstelling
Het bestuur bestaat uit 8 bestuursleden:

- Vier bestuursleden zijn voorgedragen door de werkgever NN Group.
- Eén bestuurslid is voorgedragen door de FNV.
- Eén bestuurslid is voorgedragen door CNV.
- Twee bestuursleden zijn voorgedragen door de Centrale Ondernemingsraad van NN Group.

Het bestuur benoemt een bestuurslid en toetst een voorgedragen kandidaat. Tevens wijst het bestuur een benoeming af indien de raad van toezicht van oordeel is dat de kandidaat niet voldoet aan de opgestelde profielschets. Indien het bestuur een voorgedragen kandidaat afwijst, stelt het bestuur de voordragende partij daarvan zo spoedig mogelijk - en met voldoende redenen omkleed - in kennis. Het bestuur zal de voordragende partij verzoeken om op een zo kort mogelijke termijn een andere kandidaat voor te dragen. Voordat een benoeming geformaliseerd kan worden, vindt toetsing plaats bij DNB. Bestuursleden kunnen tweemaal worden herbenoemd en kunnen gedurende vijf jaar na aftreden geen zitting nemen in andere organen van het fonds.

Het bestuur heeft uit zijn midden een voorzitter benoemd. Tevens heeft het bestuur commissies benoemd. Hieronder zijn de commissies aangegeven.

Cluster	Deskundigheidsgebied
Balansbeheer	Beleggingen en renteafdekking
Finance&Risk	Administratieve organisatie en interne controle, Uitbesteding, financieel-technische en actuariële aspecten
Pensioen, Communicatie & Governance	Wet- en regelgeving, pensioenregelingen en –soorten, communicatie, governance

Per commissie zijn ten minste drie bestuursleden lid. Het fonds kent daarnaast een klachtencommissie, waarin drie leden van de commissie Pensioen, Communicatie & Governance zitting hebben.
Het bestuur heeft een adviserend actuaris aangesteld, die het bestuur op actuarieel en financieel technisch gebied van adviezen voorziet en op verzoek deelneemt aan bestuursvergaderingen. De adviserend actuaris adviseert het bestuur in ieder geval bij:

- De beoordeling van fondsdocumenten, beleidsstukken c.q. adviezen op actuarieel gebied.
- De interpretatie van het periodieke ALM-onderzoek (als basis voor het beleggingsbeleid).
- Het te voeren pensioen-, toeslag- en financieringsbeleid.

Deskundigheid en competenties

Het bestuur heeft een 'Geschiktheidsplan' opgesteld waarin de eisen zijn opgenomen die aan de individuele bestuursleden en aan het bestuur als geheel worden gesteld. Ook heeft het bestuur hierin een aantal generieke en specifieke competenties geformuleerd en streeft het naar evenwicht in de competenties in die zin dat alle competenties in elk geval in voldoende mate vertegenwoordigd zijn in het bestuur. Om het bestuurlijk handelen van het bestuur te toetsen aan de doelstellingen van het fonds en de wettelijke eisen die aan fondsbesturen worden gesteld, voert het bestuur jaarlijks een zelfevaluatie uit. Het bestuur kan zich hierbij laten ondersteunen door een onafhankelijke derde.

Diversiteit

Om de geschiktheid van het bestuur te borgen geldt dat bij het ontstaan van een vacature het bestuur mede aan de hand van de geschiktheidsmatrix vaststelt over welke deskundigheid en competenties een nieuw bestuurslid dient te beschikken. Het bestuur hecht, gelet op het belang van betrokkenen bij een adequaat bestuurd pensioenfonds, grote waarde aan de geschiktheid van de bestuurders. Daarnaast hecht het bestuur ook aan diversiteit in alle organen van het fonds en zeker ook in het bestuur zelf. Daarbij gaat het niet alleen om geslacht en leeftijd, maar ook om verschillen in achtergrond en competenties van de diverse bestuursleden, om zo te kunnen bijdragen aan de benodigde verscheidenheid aan vaardigheden, culturen en zienswijzen in het bestuur en aan de representativiteit en herkenbaarheid van de belanghebbenden. Dit betekent dat bij de invulling van vacatures in het bestuur de kwaliteit (kennis, kunde en ervaring) en professioneel gedrag van een kandidaat voorop staat, maar ook zal worden meegewogen of een kandidaat competenties en invalshoeken inbrengt die ertoe bijdragen dat besluitvorming vanuit verschillende invalshoeken en perspectieven plaatsvindt. Bij keuze tussen meerdere geschikte kandidaten staat optimalisering van diversiteit voorop.

Dit wordt door het bestuur vastgelegd in een profiel dat, nadat dit door de raad van toezicht is goedgekeurd, wordt overlegd aan de voordragende partij met het verzoek een kandidaat voor te dragen die aan het profiel voldoet. De toetsing of de voorgedragen kandidaat daadwerkelijk voldoet, geschiedt door het bestuur. Vervolgens legt het bestuur de kandidaat voor aan de raad van toezicht, die de kandidaat kan afwijzen als deze niet aan het profiel voldoet.

Taken en bevoegdheden
Het bestuur van het fonds is verantwoordelijk voor het besturen van het fonds, communicatie met verzekerden, de governance van het fonds, het uitvoeren van de pensioenregeling, het voeren van het financieel beheer, het beheer van het fondsvermogen en het beheersen van de risico's die het fonds loopt.

De bevoegdheden van het fondsbestuur zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het betreft onder andere:

- Het aangaan van daden van beheer en beschikking.
- Het aangaan van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen.
- Het vaststellen en wijzigen van fondsdocumenten en het pensioenreglement.
- Het benoemen van de directeur, de integraal risicomanager, de compliance officer en externe adviseurs.
- Het benoemen van de voorzitter en de leden van de raad van toezicht, na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan.
- Het benoemen van leden van het verantwoordingsorgaan.
- Het verlenen van opdracht aan de registeraccountant en aan de waarmerkend actuaris en
- Het vereffenen van de zaken van het fonds.

Besluitvorming
Ten behoeve van de besluitvorming heeft ieder bestuurslid één stem. Besluiten van het bestuur kunnen rechtsgeldig worden genomen als een meerderheid van de stemmen bij de vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is. Een aantal besluiten kan statutair slechts bij gekwalificeerde meerderheid van stemmen worden genomen, zoals besluiten over onder andere fusie, liquidatie, splitsing van het fonds of wijziging van de statuten.

Overleg
Naast reguliere bestuursvergaderingen vinden overleggen plaats met de werkgever, de leden van het verantwoordingsorgaan en de leden van de raad van toezicht. Verder vindt in beginsel tweemaal per jaar een gezamenlijk overleg plaats met (vertegenwoordigers van) de werkgever en (vertegenwoordigers van) de vakorganisaties.

Bestuursbureau
Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur bij de uitvoering van zijn bestuurstaken en bij het invullen van de bestuurlijke regiefunctie en de benodigde deskundigheid om ten aanzien van de uitbestedingspartijen over voldoende 'countervailing power' te beschikken. Daarnaast is de dagelijkse uitvoering van het beleggingsbeleid opgedragen aan het bestuursbureau en is het bestuursbureau belast met de uitvoering van het balansbeheer van het fonds. Het bestuursbureau staat onder leiding van een directeur die verantwoording aflegt aan het bestuur.

In het kader van de ondersteuning van het bestuur bij de uitvoering van de bestuurstaken is het bestuursbureau verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. Het bestuursbureau voorziet het bestuur van de informatie die hierbij van belang is. Met betrekking tot de ondersteuning bij de bestuurlijke regiefunctie monitort het bestuursbureau de werkzaamheden van de uitbestedingspartijen en de naleving door die partijen van afgesproken service- en kwaliteitsniveaus.

Bij het bestuursbureau werkt een integraal risicomanager. Het fonds heeft daarnaast een externe compliance officer aangesteld. Beiden vervullen ze een rol in de borging van de beheersing van de integriteitsrisico's en de daarmee samenhangende beleidsreglementen, te weten:

- Het integriteitsbeleid.

- De gedragscode.
- De klokkenluidersregeling.
- De incidentenregeling.

Onder integriteitsrisico verstaat het fonds het risico van aantasting van de reputatie alsmede een bestaande of toekomstige bedreiging van het pensioenvermogen of het resultaat van het fonds als gevolg van een ontoereikende naleving van (toezichts-)wet- en regelgeving.

De integriteitsrisico's kunnen onder andere voortkomen uit:

- Belangenverstrengeling.
- Benadeling van derden.
- Fraude.
- Voorwetenschap.
- Onoirbaar handelen.

De integriteitsrisico's worden op een systematische wijze geanalyseerd. Aan de hand van de uitkomsten van de risicoanalyse zijn beheersmaatregelen getroffen. De beheersmaatregelen en de wijze waarop de monitoring plaatsvindt zijn in het integriteitsbeleid beschreven.

In de gedragscode zijn regels en richtlijnen vastgesteld ter voorkoming van belangenconflicten tussen het zakelijk belang en privé-belangen van verbonden personen bij het fonds en ter voorkoming van misbruik van vertrouwelijke informatie. Tevens zijn daarin richtlijnen opgenomen voor het omgaan met uitnodigingen en geschenken van zakelijke relaties en met privé-transacties. In de incidentenregeling is beschreven op welke wijze een (vermoeden van een) incident kan worden gemeld en de wijze waarop wordt omgegaan met en de vastlegging van het incident. In de klokkenluidersregeling is beschreven hoe een misstand, al dan niet anoniem, kan worden gemeld.

De hierboven genoemde regelingen hebben als doel het waarborgen en handhaven van het vertrouwen van belanghebbenden in het fonds, alsmede het voorkomen dat het fonds betrokken raakt bij handelingen die in strijd met de wet of maatschappelijk onbetamelijk zijn.

Het fonds heeft een klachtenregeling waaronder verzekerden klachten kunnen melden.

3.3.2 Verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het fonds legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan een adviserende rol (zie taken en bevoegdheden).

Samenstelling en zittingstermijn
Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden:

- Twee leden vertegenwoordigen de werknemers.
- Twee leden vertegenwoordigen de werkgever.

De werkgever draagt de leden die de werkgever vertegenwoordigen voor, het bestuur benoemt deze. Leden die de werknemers vertegenwoordigen worden middels (rechtstreekse) verkiezingen door de werknemers gekozen en vervolgens door het bestuur benoemd. Leden van het verantwoordingsorgaan kunnen geen lid zijn van het bestuur of van de raad van toezicht van het fonds.

Indien de onderlinge getalsverhouding tussen pensioengerechtigden en deelnemers daartoe aanleiding geeft, treedt of treden vertegenwoordigers van Pensioengerechtigden toe tot het verantwoordingsorgaan. Over de exacte invulling van deze getalsverhouding zullen het bestuur en het verantwoordingsorgaan te zijner tijd afspraken maken.

De zittingstermijn van de leden van het verantwoordingsorgaan bedraagt vier jaar. Een lid van het verantwoordingsorgaan kan tweemaal worden herbenoemd.

Taken en bevoegdheden
Samengevat komen de taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan op het volgende neer. Het verantwoordingsorgaan:

- Heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht (bij het fonds ingevuld door de raad van toezicht), over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst, waaronder de keuzes die van invloed zijn op de uitvoeringskosten. Het oordeel bevat in ieder geval een oordeel over de gemaakte uitvoeringskosten. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag opgenomen.
- Heeft recht op overleg met de raad van toezicht.
- Is bevoegd een deskundige te raadplegen indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor de vervulling van zijn taak.
- Wordt in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over:
  - Het beleid inzake beloningen;
  - De vorm en inrichting van het intern toezicht.
  - De profielschets voor de leden van de raad van toezicht.
  - Het vaststellen en wijzigen van de interne klachten- en geschillenprocedure.
  - Het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.
  - Gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen door het fonds.
  - Liquidatie, fusie of splitsing van het fonds.
  - Het sluiten, wijzigen of beëindigen van de uitvoeringsovereenkomst.
  - Het omzetten van het fonds in een andere rechtsvorm, bedoeld in artikel 18 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
  -

Overleg
Het verantwoordingsorgaan komt tenminste vier keer per jaar bij elkaar. Daarnaast zijn er periodiek overlegvergaderingen met (een afvaardiging van) het bestuur en met de raad van toezicht. Tijdens deze overleggen worden aangelegenheden aan de orde gesteld waarover partijen overleg wenselijk achten. Het verantwoordingsorgaan wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris vanuit het bestuursbureau van het fonds.

3.3.3 Raad van toezicht

NN CDC Pensioenfonds heeft zijn intern toezicht vormgegeven via een raad van toezicht.

Samenstelling en zittingstermijn
De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke en deskundige personen die op geen enkele andere wijze betrokken zijn bij het functioneren van het fonds. De leden van de raad van toezicht worden na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan door het bestuur voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen maximaal één keer worden herbenoemd, op basis van een bindend advies van het verantwoordingsorgaan.
De benoeming vindt plaats onder de opschortende voorwaarde dat DNB binnen de daarvoor geldende termijn geen bezwaar heeft gemaakt tegen benoeming, dan wel heeft laten weten in te stemmen met de benoeming.

Taken en bevoegdheden

De raad van toezicht staat het bestuur ter zijde en stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur. De raad van toezicht heeft de volgende taken:

- Het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds.
- Het toezicht houden op een adequate risicobeheersing en op evenwichtige belangenafweging door het bestuur.
- Verantwoording afleggen over uitvoering van zijn taken en uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en vastlegging daarvan in het jaarverslag.
- Het melden van het disfunctioneren van het bestuur aan het verantwoordingsorgaan en aan partijen die bevoegd zijn tot de voordracht van de bestuursleden.
- Het melden van het disfunctioneren van het bestuur aan de toezichthouder DNB indien de tot voordracht van bestuursleden bevoegde partijen niet binnen een, naar tevredenheid van de raad van toezicht redelijke termijn handelen.
- De mogelijkheid om de bestuurders te schorsen of te ontslaan wegens disfunctioneren;
- De mogelijkheid om een voorgenomen benoeming van een kandidaat-bestuurder te beletten indien deze niet voldoet aan de profielschets.
- Een profielschets opstellen voor de voorzitter en de leden van de raad van toezicht.

Aan de goedkeuring van de raad van toezicht zijn onderworpen de bestuursbesluiten tot vaststelling van:

- Het bestuursverslag en de jaarrekening.
- De profielschets voor bestuurders.
- Het beleid inzake beloningen, met uitzondering van de beloning van de raad van toezicht.
- De gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen door het fonds.
- Liquidatie, fusie of splitsing van het fonds.
- Het omzetten van het fonds in een andere rechtsvorm.

Overleg
De raad van toezicht vergadert ten minste viermaal per jaar waarvan eenmaal om de rapportage intern toezicht over het afgelopen jaar vast te stellen. De raad van toezicht kan alleen besluiten nemen indien ten minste twee leden hun stem kunnen uitbrengen.

Vergaderingen van de raad van toezicht en het bestuur vinden plaats zo vaak als een van beiden dit nodig acht, maar ten minste elk kwartaal. Daarnaast vergadert de raad van toezicht ten minste tweemaal per jaar met het verantwoordingsorgaan.

3.4 Accountant en actuaris

Het bestuur heeft Mazars als externe accountant benoemd. Deze is belast met de wettelijke controle van de jaarrekening van het fonds. De externe accountant beoordeelt de opzet en de werking van de door het fonds getroffen beheersingsmaatregelen voor zover deze relevant zijn voor de controle van de jaarrekening. De externe accountant legt verantwoording af aan het bestuur door middel van een accountantsrapport en geeft een verklaring af bij de jaarrekening.

Als uitvoerder van de interne audit is PWC benoemd. De interne auditfunctie betreft het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het fonds om de adequaatheid en doeltreffendheid van

de interne controlemechanismen te evalueren. De interne auditfunctie vormt het sluitstuk van alle waarborgen binnen het fonds wat betreft de beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het bestuur heeft Milliman benoemd als waarmerkend actuaris en als sleutelfunctiehouder Actuariaat. Deze is verantwoordelijk voor de jaarlijkse beoordeling van de pensioenvoorzieningen van het fonds, de gehanteerde actuariële grondslagen, de toepassing van de prudent person bepalingen en overige wettelijk voorgeschreven onderdelen van de Pensioenwet en het toetsingskader. Op basis van deze beoordeling geeft de waarmerkend actuaris jaarlijks een actuariële verklaring af, inclusief een toelichtend en verklarend rapport. In het verlengde van de taak als waarmerkend actuaris vervult Milliman ook de actuariële functie. Hieronder vallen taken als het controleren van het tabellenboek en de controle van de K401-staat voor De Nederlandsche Bank. Als waarborg voor de onafhankelijkheid verricht de waarmerkend actuaris geen advieswerkzaamheden ten behoeve van het fonds.

3.5 Uitbestede werkzaamheden

NN CDC Pensioenfonds heeft delen van de bedrijfsprocessen uitbesteed aan externe partijen. Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico’s verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de selectie van uitbestedingspartners en de beheersing van de risico’s die samenhangen met uitbesteding. Uitgangspunt bij uitbesteding is dat het bestuur te allen tijde verantwoordelijk blijft voor de beheersing van het door het fonds uit te voeren beleid, ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed.

Voordat door het bestuur tot uitbesteding van werkzaamheden wordt besloten, voert de integraal risicomanager een risicoanalyse voor het bestuur uit om te beoordelen of en onder welke omstandigheden de beleidsmatige doelstellingen en randvoorwaarden voor uitbesteding kunnen worden gerealiseerd. Indien tot uitbesteding wordt besloten wordt het uitbestedingsproces, zoals dat is vastgelegd in het uitbestedingsbeleid, doorlopen. Aan de hand van de uitkomsten van het selectieproces, bepaalt het bestuur welke partij de werkzaamheden voor het fonds gaat uitvoeren en volgen de contractsonderhandelingen.

Om ervoor te zorgen dat de kwaliteit en continuïteit van de uitbestede werkzaamheden blijvend zijn gewaarborgd, toetst het bestuursbureau in opdracht van het bestuur of het fonds voldoende in control blijft en of de wijze waarop de uitbestede werkzaamheden worden uitgevoerd conform de gemaakte afspraken en kwaliteit is. Het bestuursbureau heeft hiertoe regulier overleg met de uitbestedingspartijen en ontvangt (verantwoordings)rapportages over de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden. Daarnaast kunnen ook controles bij de uitbestedingspartijen zelf plaatsvinden en worden eisen gesteld aan onafhankelijke certificering door de uitbestedingspartners van hun processen.

De integraal risicomanager van het fonds adviseert het bestuur over de vraag of het fonds voldoende in control is met betrekking tot de uitbestede processen. Indien het bestuur van mening is dat het pensioenfonds onvoldoende in control is, zal het bestuur via het bestuursbureau maatregelen treffen om dit te herstellen.

Pensioenadministratie
AZL administreert de bij het fonds ondergebrachte pensioenregeling. Daartoe is een overeenkomst afgesloten inzake de uitbesteding van taken in het kader van de pensioenuitvoering, inclusief een service level agreement en een bewerkersovereenkomst ter waarborging van de bescherming van data in overeenstemming met privacywetgeving. Periodiek rapporteert AZL over de aan haar uitbestede werkzaamheden en is er overleg tussen AZL en het bestuursbureau over operationele zaken. De uitbestede taken betreffen met name:

- Pensioenadministratie en (wettelijke) deelnemerscommunicaties (waaronder het pensioenloket voor de deelnemers).
- Financiële administratie en (voorbereiding van) externe rapportages.
- Actuariële en pensioen-juridische diensten.

Bewaarneming van effecten en beleggingsadministratie
De bewaarneming van de effecten vindt plaats bij State Street International GmbH (hierna: State Street). Datzelfde geldt voor de beleggingsadministratie, de (voorbereiding van) externe rapportages over beleggingen, de monitoring van beleggingsrichtlijnen, de meting van beleggingsrendementen en bepaalde risicomanagementdiensten
De dienstverlening van State Street is vastgelegd in diverse overeenkomsten, waaronder de bewaarovereenkomst, een service level agreement en dienstenspecificaties.

Beheergedeelte van de beleggingen
Het vermogen wordt binnen de door het bestuur ingestelde kaders gemonitord, aangestuurd en geïmplementeerd door het bestuursbureau. De allocatie en de matching portefeuille wordt door het bestuursbureau aangestuurd en beheerd. Voor de invulling van de return portefeuille wordt gebruik gemaakt van door externe vermogensbeheerders beheerde discretionaire mandaten en/of (beursgenoteerde) beleggingsfondsen.

Compliance officer
Het bestuur heeft Charco&Dique benoemd als compliance officer. De compliance officer ziet toe op de naleving van de gedragscode en de jaarlijkse rapportage hierover. Tevens houdt de compliance officer toezicht op de deugdelijkheid en effectiviteit van de interne regels en procedures en geeft hij gevraagd én ongevraagd advies over de uitleg en toepassing van de gedragscode.

Sleutelfuncties

De vervulling van de sleutelfunctie actuarieel is uitbesteed aan de certificerend actuaris. Tevens is de vervulling van de interne auditfunctie uitbesteed aan PwC.

3.6 Verslaggeving

Bedrijfsvoering
Het bestuur ontvangt van het bestuursbureau maandelijks een interne financiële rapportage en op kwartaalbasis een interne integrale rapportage. Na afloop van de maand wordt de financiële positie gerapporteerd aan het bestuur en aan DNB. Het bestuur heeft doorlopend (digitaal) toegang tot kritieke balans- en beleggingsdata en bij overschrijding van afgesproken richtlijnen worden bestuur en bestuursbureau direct geïnformeerd. Het fonds publiceert via zijn website openbare maandberichten en kwartaalberichten. Rapportages aan toezichthouders worden ingediend door AZL, na goedkeuring van het bestuursbureau.

Uitvoeringskosten
De werkgever vergoedt de uitvoeringskosten. Jaarlijks komen fonds en werkgever een begroting van de verwachte uitvoeringsovereenkomsten overeen voor het volgende jaar, na initiële vaststelling van deze begroting door het bestuur. De begroting is taakstellend. Dat betekent dat indien gedurende het jaar mocht blijken dat de werkelijke kosten hoger zijn dan de begrote kosten, deze overschrijding in eerste instantie binnen de geldende begroting moet worden opgelost. Wanneer dat niet mogelijk blijkt, dan treedt het bestuur tijdig in overleg met de werkgever over een mogelijke uitbreiding van de begroting. Op kwartaalbasis wordt aan het bestuur gerapporteerd over de ontwikkeling van de werkelijke kosten ten opzichte van de begroting en de verwachting van de kosten voor het gehele jaar.

Jaarverslaggeving
Het boekjaar van het fonds valt samen met het kalenderjaar.

4 Afwikkelplan

De bij het fonds ondergebrachte pensioenregeling van NN is per 1 oktober 2022 premievrijgemaakt, waarbij de pensioenopbouw van de medewerkers van NNIP Personeel B.V. (hierna: NNIP) in verband met de overname door Goldman Sachs tijdelijk is voortgezet tot uiterlijk 1 mei 2023. De pensioenregeling bevat de bepalingen over de CDC-pensioenregeling. Deze CDC-pensioenregeling kwalificeert onder de International Financial Reporting Standards (IAS 19R) als Defined Contribution (DC) en dient te blijven kwalificeren als DC.

De wederzijdse rechten en verplichtingen voor werkgever en fonds zijn vastgelegd in een afwikkelplan (NN). Het afwikkelplan heeft een onbeperkte looptijd.

Het afwikkelplan bevat bepalingen omtrent de gegevensaanlevering, de vertegenwoordiging door de werkgever en de betaling van de uitvoeringskosten door NN. Deze verplichting van NN eindigt op het moment dat het fonds de bij hem ondergebrachte pensioenregeling niet meer uitvoert.

De financiële verplichtingen van de werkgever richting het fonds zijn beperkt tot de expliciet in het afwikkelplan genoemde verplichtingen danwel de in het afwikkelplan genoemde situaties. Het risico dat de middelen van het fonds niet toereikend zijn om de beoogde pensioenen uit te betalen, ligt volledig bij de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het fonds wijst de betrokkenen in zijn communicatie op dit risico.

Karakteristieken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst

De CDC-pensioenregeling heeft de volgende karakteristieken:

- NN CDC Pensioenfonds streeft naar een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagverlening op basis van de consumentenprijsindex alle huishoudens afgeleid.
- De werkgever heeft met het betalen van de bijdrage voor de uitvoeringskosten volledig aan zijn financiële verplichtingen voldaan. Er bestaat nadrukkelijk geen enkele bijstortingsverplichting voor de werkgever. Wanneer het fonds in een situatie van dekkingstekort of reservetekort komt en niet zelfstandig binnen de wettelijke termijnen zijn beleidsdekkingsgraad weet te herstellen, worden de opgebouwde en ingegane pensioenen verminderd. Evenmin wordt bijgestort als de toeslagambitie niet volledig wordt gerealiseerd.
- Wanneer de beleidsdekkingsgraad van het fonds volgens de wettelijke normen een premiekorting of een premierestitutie zou toestaan, wordt deze niet verleend. In plaats daarvan zal het bestuur in beginsel besluiten extra toeslagen te verlenen, met inachtneming van de beperkingen die daaraan gesteld kunnen zijn door fiscale wetgeving en door het Financieel Toezichtskader.

Het bestuur voert de pensioenovereenkomst en het afwikkelplan zodanig uit dat de karakteristieken van de CDC-pensioenregeling in stand blijven.

5 Pensioenaanspraken

De NN Basispensioenregeling is premievrijgemaakt per 1 oktober 2022 voor medewerkers van NN en per 1 mei 2023 voor de medewerkers van NNIP

De NN Basispensioenregeling was een CDC-pensioenregeling. Kern van de regeling was dat de werkgever jaarlijks een vaste CDC-premie beschikbaar stelde, waarbij door het fonds met deze vaste CDC-premie werd gestreefd naar pensioenverwerving op basis van het middelloonstelsel, waarbij de pensioenverwerving voor medewerkers van NN per 1 oktober 2022 en van NNIP per 1 mei 2023 is beëindigd.

Hierna worden de hoofdkenmerken weergegeven.

5.1 Kernelementen van de NN Basispensioenregeling

De NN Basispensioenregeling wordt aan de hand van de kernelementen van de regeling nader toegelicht.

Toetredingsleeftijd:	Bij NN en NNIP treden geen nieuwe medewerkers meer tot de pensioenregeling toe.
Karakter Pensioenregeling:	Omdat er nadrukkelijk werd gestreefd naar pensioenopbouw op basis van middelloon is deze pensioenregeling in de zin van de Pensioenwet een uitkeringsovereenkomst. Omdat de pensioenregeling een vaste CDC-premie kende, is deze pensioenovereenkomst volgens de internationale boekhoudkundige regels een premieovereenkomst.
Pensioenrichtleeftijd:	De dag waarop de betrokkene 68 jaar wordt.
Nabestaandendekking:	Bij beëindiging van de deelname is het ouderdomspensioen automatisch uitgeruild voor ouderdoms-, partner en wezenpensioen op opbouwbasis in de verhouding 100:70:14, dit tenzij betrokkene heeft aangegeven dat hij/zij geen uitruil wenst en zijn partner daarmee instemt.
Flexibilisering:	Er zijn diverse ‘flexibele’ elementen aanwezig zoals: • Betrokkenen kunnen het pensioen eerder (vanaf leeftijd 60 jaar) in laten gaan of kiezen voor deeltijdpensioen. • Betrokkenen kunnen partnerpensioen (opgebouwd voor 1 juli 2019 of verkregen vanuit eerdere uitruil) omzetten in ouderdomspensioen of het ouderdomspensioen omzetten in partnerpensioen (het partnerpensioen mag ten hoogste 70% bedragen van het ouderdomspensioen na uitruil). • Als het ouderdomspensioen vóór de AOW-datum ingaat, kan betrokkene er voor kiezen het pensioen tot aan de AOW-datum tijdelijk te verhogen. Betrokkenen kunnen binnen de bandbreedte 100:75 kiezen voor een tijdelijk verhoogd en daarna verlaagd pensioen of het omgekeerde. Effectuering van de in het reglement opgenomen keuzemogelijkheden vindt plaats op basis van door het bestuur vastgestelde rekenregels.

Deze rekenregels zijn vastgelegd in het tabellenboek dat onderdeel is van het pensioenreglement.

Arbeidsongeschiktheid: Indien een deelnemer gedurende de reguliere deelname aan de pensioenregeling arbeidsongeschikt is geworden, heeft hij recht op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. De hoogte van de premievrijstelling is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid tot ten hoogste de mate van arbeidsongeschiktheid bij beëindiging het reguliere deelnemerschap. De premievrijstelling gaat voor cao-werknemers in op de dag dat de WIA-uitkering ingaat en eindigt uiterlijk op de pensioenrichtleeftijd. De premievrijstelling gaat voor DGM- en IAE werknemers in als het bij Nationale-Nederlanden ondergebrachte WIA arbeidsongeschiktheidspensioen ingaat en eindigt uiterlijk op de pensioenrichtleeftijd. Voor deelnemers die bij aanvang van het deelnemerschap arbeidsongeschikt waren, wordt alleen de toename van de arbeidsongeschiktheid gedekt.

Als de mate van arbeidsongeschiktheid wijzigt, wordt de hoogte van de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid aangepast tot maximaal de mate van arbeidsongeschiktheid bij het einde van het reguliere deelnemerschap.

Toeslagen: De toeslagverlening is voorwaardelijk. Er is geen vooraf bepaalde toeslagambitie. Hierop wordt nader ingegaan in paragraaf 7.2.2. van deze ABTN.

6 Waarderingsgrondslagen van de balans

6.1 Technische voorziening

De technische voorziening van het fonds bestaat uit de voorziening pensioenverplichtingen.

Voorziening pensioenverplichtingen
De voorziening pensioenverplichtingen dient ter dekking van de pensioenverplichtingen van het fonds en wordt post voor post vastgesteld met inachtneming van de actuariële grondslagen en veronderstellingen zoals hierna omschreven. De voorziening pensioenverplichtingen wordt gebaseerd op de tot en met de balansdatum opgebouwde aanspraken op pensioen en omvat mede de voorziening administratiekosten, de voorziening arbeidsongeschiktheidsrisico, de voorziening inlooprisico arbeidsongeschiktheid en de voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid.

De voorziening pensioenverplichtingen wordt vastgesteld conform de grondslagen in bijlage 1 (actuariële grondslagen) inclusief de eventuele rechten uit hoofde van herverzekering. De voorziening pensioenverplichtingen voor dit herverzekerde deel van de pensioenaanspraken wordt op dezelfde grondslagen vastgesteld.

Aanpassing van de grondslagen vindt plaats bij besluit van het bestuur als gevolg van bijvoorbeeld nieuwe overlevingstafels en/of ontwikkelingen bij het fonds die daartoe aanleiding geven.

Een specificatie van alle actuariële grondslagen en veronderstellingen is opgenomen in bijlage 1.

6.2 Beleggingen

De beleggingen van het fonds worden gewaardeerd op reële (markt) waarde. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van (geamortiseerde) kostprijs. Participaties in beleggingspools en –instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (doorkijkbeginsel).

Het fonds kent de volgende waarderingsgrondslagen:

- Vastrentende waarden zijn gewaardeerd op de per balansdatum geldende beurskoers.
- Leningen worden gewaardeerd door de te ontvangen kasstromen contant te maken op basis van geldende marktrente, waarin opgenomen een opslag voor debiteurenrisico en liquiditeitsrisico.
- Deposito’s en vorderingen op banken worden gewaardeerd op nominale waarde.
- Derivaten worden gewaardeerd op de marktwaarde van het contract:
  - Voor beursgenoteerde contracten is dit de beurskoers per balansdatum.
  - Voor niet-beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op beschikbare marktinformatie als input voor gehanteerde waarderingsmodellen.
- Voor aandelen is de reële waarde de beursnotering per balansdatum.
- Voor (niet-beursgenoteerde) vastgoedbeleggingen wordt de reële waarde gebaseerd op de taxatiewaarde.

6.3 Reserves

Jaarlijks wordt het resultaat van het fonds ten gunste dan wel ten laste van de algemene reserve gebracht.

7 Financiële sturingsmiddelen

7.1 Risico's die de onverminderde uitvoering van de regeling bedreigen

De belangrijkste risico's welke de onverminderde uitvoering van de reglementaire bepalingen bedreigen zijn het renterisico, het aandelenrisico, het inflatierisico, het kredietrisico, het valutarisico, het duurzaamheidsrisico en het langlevenrisico. Daarnaast zal bij een veroudering van het werknemersbestand de gemiddelde kostprijs van de pensioeninkoop stijgen en kan het arbeidsongeschiktheidsrisico veranderen.

Het fonds heeft het overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd op stop-loss basis. Ten aanzien van het langlevenrisico heeft het bestuur met de keuze voor sterftekansen op basis van de meest recente overlevingstafels, waarin tevens een voorzienbare sterftetrend is opgenomen, gekozen voor een voorzichtige grondslag. Het bestuur heeft met de gekozen technische beleidsuitgangspunten getracht de kans dat het pensioenfonds gedurig aan zijn verplichtingen zal kunnen voldoen, zo groot mogelijk te maken.

7.2 Sturingsmiddelen

De sturingsmiddelen die het fonds ter beschikking staan, zijn het toeslag- beleggings- en kortingsbeleid.

7.2.1 Toeslagbeleid

NN CDC Pensioenfonds streeft naar het verlenen van toeslagen aan haar deelnemers. De maatstaf voor toeslagverlening betreft de CBS prijsindex alle inkomens afgeleid van oktober in het voorafgaande boekjaar tot oktober in het lopende boekjaar. Indien wordt besloten tot (gedeeltelijke) toeslagverlening, dan wordt deze verleend per 1 januari van het komende jaar.

In het vierde kwartaal van het lopende boekjaar neemt het bestuur een besluit omtrent de toeslagverlening voor het lopende boekjaar. Leidend hierbij is de beleidsdekkingsgraad, dus de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden, per eind september.

Indien de beleidsdekkingsgraad per eind september lager dan of gelijk aan 110% is, dan zal het bestuur besluiten om geen toeslag te verlenen.

Indien de beleidsdekkingsgraad per eind september hoger is dan 110%, zal het bestuur in beginsel besluiten om (gedeeltelijke) toeslag te verlenen op basis van de hoogte van de toeslaggraadmeter per eind september. De toeslaggraadmeter geeft weer welk percentage van de prijsindex zou mogen worden toegekend op basis van de regels voor toekomstbestendige toeslagverlening in het Besluit financieel toetsingskader voor pensioenfondsen en geldt als leidraad voor het besluit omtrent toeslagverlening. Indien de prijsindex negatief is, zal het fonds geen toeslag verlenen. De gemiste

negatieve toeslag zal worden geadministreerd, op dezelfde wijze waarop het fonds gemiste positieve toeslagen administreert.

Indien het bestuur in het vierde kwartaal besluit tot (gedeeltelijke) toeslagverlening over te gaan, dan behoudt het bestuur zich het recht voor om uiterlijk 15 januari van het nieuwe boekjaar te beslissen om alsnog geen dan wel minder toeslag te verlenen indien in de periode tussen eind september van het lopende boekjaar en het moment van toekenning (1 januari) de financiële positie of financiële vooruitzichten van het fonds ernstig is verslechterd.

Indien het fonds een reserve- of dekkingstekort heeft, zal de toeslag niet hoger vastgesteld kunnen of mogen worden, dan is toegestaan onder het lopende herstelplan.

Indien het fonds besluit om niet tot (volledige) toeslagverlening over te gaan, wordt de gemiste toeslag geadministreerd, opdat deze eventueel in de toekomst alsnog kan worden verleend, met inachtneming van de regels voor toekomstbestendige toeslagverlening in het Besluit financieel toetsingskader voor pensioenfondsen.

Voorwaardelijkheidsverklaring
De voorwaardelijkheidsverklaring luidt als volgt:

"Het fonds probeert ieder jaar de pensioenrechten en pensioenaanspraken te verhogen via het verlenen van toeslagen. Of en zo ja in welke mate een toeslag kan worden verleend, is afhankelijk van het voor toeslagverlening beschikbare vermogen boven de beleidsdekkingsgraad van 110%. Daarbij wordt rekening gehouden met de wettelijke regels over voorwaardelijke toeslagverlening en eventuele aanwijzingen van DNB. Er is geen reserve voor toeslagverlening."

Verlenen extra toeslag en/of inhalen opbouwkorting

Indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds per eind september zodanig is dat volgens de regels voor toekomstbestendige toeslagverlening alle toekomstige pensioenaanspraken en –rechten volledig kunnen worden geïndexeerd, dan zal het bestuur van het fonds in het vierde kwartaal van het lopende boekjaar in beginsel overgaan tot het toekennen van extra toeslag en/of het inhalen van opbouwkortingen per 1 januari van het komende boekjaar. Hierbij zal de meest recente opbouwkorting en/of de meest recente gemiste toeslag als eerste worden ingehaald.

Het bestuur zal een evenwichtige afweging maken tussen (het beschikbaar stellen van budget voor) het verlenen van extra toeslagen enerzijds en het inhalen van opbouwkortingen anderzijds. Het fonds dient hierbij ook rekening te houden met fiscale aspecten.

Indien het bestuur in het vierde kwartaal besluit tot het verlenen van extra toeslag of het inhalen van opbouwkortingen, dan behoudt het bestuur zich het recht voor om uiterlijk 15 januari van het nieuwe boekjaar te beslissen om alsnog geen, dan wel minder extra toeslag te verlenen indien in de periode tussen eind september van het lopende boekjaar en het moment van toekenning (1 januari van het komende boekjaar) de financiële positie of financiële vooruitzichten van het fonds ernstig is verslechterd.

7.2.2 Beleggingsbeleid

In hoofdstuk 8 is het strategisch beleggingsbeleid beschreven. De risico's die in de beleggingssfeer worden genomen, hangen in principe niet af van de dekkingsgraad van het fonds. Het strategisch beleggingsbeleid is gericht op de lange termijn. In een (potentiële) crisissituatie kan het bestuur besluiten om het beleggingsrisico te reduceren indien de (financiële) positie daartoe aanleiding geeft. In het financieel crisisplan (Bijlage 6) is dit nader beschreven. Indien sprake is van een reservetekort is het niet toegestaan om het beleggingsrisico te verhogen ten opzichte van het niveau dat behoort bij het strategisch beleggingsbeleid dat van toepassing was op het moment van het ontstaan van het tekort.

7.2.3 Kortingsbeleid

Onder kortingsbeleid verstaat NN CDC Pensioenfonds het beleid omtrent het verminderen van pensioenrechten en –aanspraken ("rechtenkorting") als gevolg van een dekkings- of reservetekort.

Rechtenkorting
Bij het doorvoeren van een vermindering van reeds toegekende pensioenaanspraken en – rechten in verband met een dekkings- of reservetekort, zullen de pensioenaanspraken en – rechten naar evenredigheid van de hoogte van de pensioenrechten en – aanspraken worden verlaagd. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende deelnemers.

a. <u>Beleidsdekkingsgraad lager dan minimaal vereist eigen vermogen</u>

   Indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds gedurende vijf kalenderjaren lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en ook de actuele dekkingsgraad na vijf jaren lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan moet het fonds op grond van het Financieel Toetsingskader voor pensioenfondsen een vermindering van pensioenaanspraken en -rechten doorvoeren die zodanig is dat de actuele dekkingsgraad van het fonds gelijk wordt aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

   Het fonds hanteert als leidraad dat verminderingen tot (maximaal) 5% in beginsel in één keer in aanmerking worden genomen. Indien de noodzakelijke vermindering hoger is dan 5%, dan wordt overgegaan op gespreide verwerking ervan, indien dat wettelijk is geoorloofd, en met toepassing van een maximale spreidingstermijn van 10 jaar. Het bestuur kan van deze leidraad voor gespreide verwerking van de vermindering afwijken en kan ook bij kleinere verminderingen dan 5% overgaan op gespreide verwerking, in het belang van de deelnemers die door de vermindering direct in hun pensioeninkomen worden geraakt en met inachtneming van een evenwichtige afweging van de belangen op dat moment.

b. <u>Beleidsdekkingsgraad lager dan vereist eigen vermogen</u>

   Indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds aan het einde van een kwartaal lager is dan de vereiste dekkingsgraad, dan moet het fonds op grond van het Financieel Toetsingskader voor pensioenfondsen een herstelplan opstellen waarin het aangeeft hoe het fonds weer een beleidsdekkingsgraad ter grootte van het vereist eigen vermogen gaat bereiken binnen een periode van maximaal 10 jaar. Bij het opstellen van een herstelplan hanteert het fonds de maximale wettelijke termijn van 10 jaar. Indien uit het herstelplan blijkt dat het fonds niet binnen deze termijn – en met gebruikmaking van de overige sturingsmiddelen – in staat is om een beleidsdekkingsgraad te bereiken die tenminste gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad, dan zal het bestuur van het fonds moeten besluiten om de pensioenaanspraken en –rechten zodanig te verminderen dat in het herstelplan na 10 jaar de beleidsdekkingsgraad naar

verwachting tenminste gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad. Deze vermindering komt gespreid over de termijn van het herstelplan tot uitdrukking en wordt van jaar tot jaar in aanmerking genomen indien uit de jaarlijkse evaluatie van het herstelplan blijkt dat dit noodzakelijk is om de beleidsdekkingsgraad te herstellen. Het herstelplan wordt op de website van het fonds openbaar gemaakt.

7.3 Periodieke toetsing

De drie toetsingsmiddelen op grond waarvan het fonds haar beleid monitort en eventueel bijstuurt, zijn de haalbaarheidstoets, de ALM-studie en de beleggingsrapportages.

(Aanvangs-) haalbaarheidstoets
Jaarlijks voert het fonds in het eerste kwartaal de haalbaarheidstoets uit volgens het door DNB voorgeschreven model en met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde economische scenariosets en rekenregels. In deze haalbaarheidstoets berekent het fonds in hoeverre het gemiddeld verwachte pensioenresultaat op fondsniveau over een horizon van 60 jaar aansluit bij de ondergrens van 90% van het verwachte pensioenresultaat die het fonds daarvoor heeft geformuleerd en of het verwachte pensioenresultaat onder een slechtweerscenario niet meer dan 30% afwijkt van het gemiddeld verwachte pensioenresultaat.

Pensioenresultaat is hiervoor wettelijk voorgeschreven als:

De verhoudingsbreuk tussen i. de verwachte pensioenuitkeringen en ii. de pensioenuitkeringen die het fonds zou doen indien nooit verminderingen hoeven te worden doorgevoerd en indien jaarlijks volledige pensioen opbouw plaatsvindt en volledig toeslag wordt verleend op basis van prijsindexcijfers.

Voor de berekeningen in de haalbaarheidstoets worden de deelnemers in het fonds ingedeeld in leeftijdsgroepen en worden de verwachte pensioenresultaten per leeftijdsgroep berekend. Het (naar aantallen deelnemers) gewogen gemiddelde van de leeftijdsgroepen is het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

Indien het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets lager is dan 90% van het verwachte pensioenresultaat of als het verwachte pensioenresultaat in het slechtweerscenario meer dan 30% afwijkt van het (gemiddeld) verwachte pensioenresultaat, dan treedt het bestuur in overleg met de sociale partners om te bespreken of het nodig dan wel wenselijk is om de financiële opzet van het fonds bij te stellen. De jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt door het bestuur besproken met de sociale partners in een gezamenlijke vergadering in het tweede kwartaal van het jaar. Het bestuur en de sociale partners hebben hiertoe afspraken gemaakt in een gezamenlijk convenant.

Bij ingrijpende voorgenomen wijzigingen in het beleggingsbeleid zal een aanvangshaalbaarheidstoets worden uitgevoerd.

Het fonds licht de (uitkomsten van de) jaarlijkse haalbaarheidstoets toe in het bestuursverslag bij de jaarrekening. De (aanvangs)haalbaarheidstoets wordt tevens besproken met sociale partners.

ALM-studie

Ten minste om de drie jaar laat het fonds een ALM-studie uitvoeren om het beleggingsbeleid te ijken en om mogelijke gevolgen van gewijzigde omstandigheden in kaart te brengen.

Update financiële markten
Minstens één keer per maand (en frequenter indien de markten daartoe aanleiding geven) levert het bestuursbureau een update financiële markten. Op basis hiervan kan bijstelling of gewijzigde invulling van het beleggingsbeleid plaatsvinden.

8 Beleggingsbeleid en risicobeleid

8.1 Doelstelling van het fonds en beleggingsbeleid

Het fonds heeft ten doel pensioenen en/of andere uitkeringen te verstrekken ter zake van ouderdom en arbeidsongeschiktheid en ter zake van overlijden van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, overeenkomstig de bepalingen van het CDC-pensioenreglement. Het fonds kent geen vooraf bepaalde toeslagambitie. Om de waarde van het opgebouwde pensioen te behouden, streeft NN CDC Pensioenfonds ernaar om de opgebouwde pensioenrechten en –aanspraken jaarlijks te verhogen. De hoogte van toekomstige toeslagen is volledig afhankelijk van de financiële positie en vooruitzichten van het fonds.

8.2 Het strategische beleggingsbeleid en het ingroeipad

Strategisch beleggingsbeleid
Het lange termijn strategisch beleggingsbeleid van het fonds wordt periodiek door middel van een ALM-studie bepaald en onderbouwd. Op basis van de pensioenovereenkomst per 1 juli 2019, waarin meer risico's naar de deelnemers zijn verschoven en op basis van de groei van het beheerd vermogen is er behoefte aan meer diversificatie in de portefeuille. Deze uitgangspunten zijn meegenomen in de ALM-studie van 2019 en 2022, waarvan de uitkomsten de basis vormen van het door het bestuur vastgestelde plan met betrekking tot het beleggings- en renteafdekkingsbeleid. Hierbij heeft het bestuur een asset allocatie vastgesteld die is afgestemd op de (gemiddelde) duratie van de pensioenverplichtingen.

Het strategisch beleggingsbeleid is gericht op het laten toenemen van de beleidsdekkingsgraad van het fonds, het bereiken en handhaven van een niveau van de beleidsdekkingsgraad, met als duale doelstelling het beschermen van de nominale pensioenaanspraken en –rechten en het nastreven van rendement om in de toekomst eventueel toeslagen te verlenen. Uiteraard geschiedt dit op een prudente wijze zodat wordt voldaan aan de beginselen van veiligheid, kwaliteit en risicodiversificatie.

Bij het vaststellen van het beleid wordt rekening gehouden met:

- De uitkomsten van de ALM-studie en (aanvangs-)haalbaarheidstoets.
- De risicohouding van het fonds.
- De eisen ten aanzien van beleggingen die voortvloeien uit de Pensioenwet, het Financieel Toetsingskader, richtlijnen van DNB en eventuele lagere regelgeving.

In het beleid komen de strategische (benchmark) beleggingsportefeuille en het beleid met betrekking tot het afdekken van renterisico en het valutarisico tot uitdrukking.

De balans wordt primair ingericht middels een matching portefeuille en een return portefeuille en ziet er als volgt uit:

	Strategisch gewicht	Toegestane bandbreedte
Return portefeuille	50%	40%-60%
Matching portefeuille	50%	40%-60%
Renteafdekking (markt)	70%	Maximaal 85%
Vereist Eigen Vermogen *	20%	Maximaal +/-3%

* De risicohouding op korte termijn (1 jaar) komt tot uitdrukking in het niveau van het vereist eigen vermogen. Naargelang het strategisch beleggingsbeleid of de feitelijke samenstelling van de balans risicovoller is, is het vereist eigen vermogen hoger. In de uitvoeringsovereenkomst is afgesproken dat het fonds als norm voor het vereist eigen vermogen bij het (strategisch) beleggingsbeleid een bandbreedte aanhoudt van 17% tot 23%. In de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt dit gemonitord door het VEV maandelijks te berekenen.

Vanuit de ALM-studie en strategische allocatie verloopt het beleggingsproces zoals hieronder weergegeven.

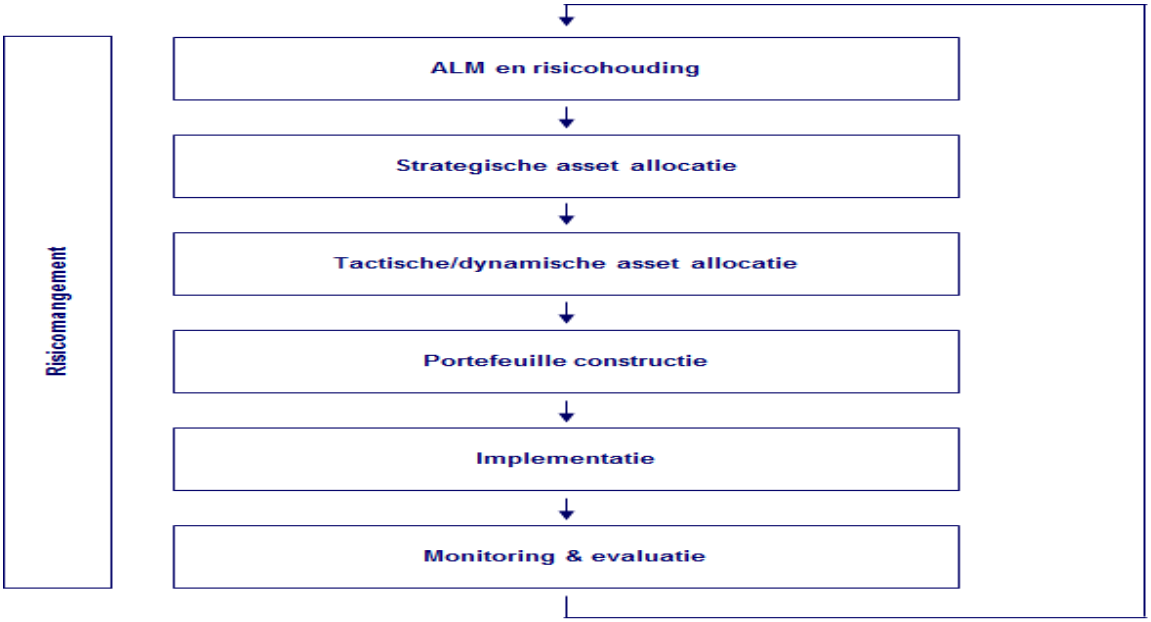

Startend pensioenfonds: ingroeipad, de weg naar de strategische vermogensverdeling
Het fonds heeft begin 2014 de eerste premies ontvangen. De actuele weging van de vermogenscategorieën stond bij het fonds aan het begin van 2014 dan ook op nul. Het beleid is ook voor 2016 nog aangepast aan de praktijk van een startend pensioenfonds. Essentieel hierbij is stuurbaarheid, transparantie en controleerbaarheid. Omdat het fonds gestart is in 2014, is mede vanuit risicoperspectief gekozen voor een ingroeipad, waarbij de kernelementen in de portefeuille eerst ingevuld worden. Die kernelementen zijn allereerst gericht op het voor een belangrijk deel afdekken van het renterisico via vastrentende waarden (in de matching portefeuille) en het behalen van rendementen op zakelijke waarden (aandelen en vastgoed, in de return portefeuille), waarmee tevens het inflatierisico voor een deel afgedekt kan worden. Dit ingroeipad is eind 2017 gerealiseerd. In de periode 2018-2021 is de portefeuille uitgebreid met (investment grade en high yield) bedrijfsobligaties, terwijl in 2021 een aanvang gemaakt is met de verdere diversificatie van de vastgoedportefeuille: deze is begin 2023 afgerond. Met de sluiting van het pensioenfonds is een nieuwe ALM-studie in 2022 uitgevoerd.

Het bestuur heeft besloten op basis van de uitkomsten van deze ALM-studie de huidige strategische portefeuille te continueren: zowel de matching als de return portefeuille zullen een allocatie van 50% hebben, waarbij gestreefd wordt naar een renteafdekking van 70% (op basis van marktcurven).

Tenminste één keer per jaar wordt het plan met betrekking tot beleggings- en renteafdekkingsbeleid integraal geëvalueerd door het bestuur. Het hierna beschreven beleggings- en risicobeleid is in overeenstemming met het plan met betrekking tot het beleggings- en renteafdekkingsbeleid en de daarin door het bestuur vastgelegde opzet van de uitvoering van de vermogensbeheeractiviteiten en de wijze van risicometing en –beheersing. In de Verklaring inzake beleggingsbeginselen (Bijlage 5 bij deze ABTN) is dit eveneens beschreven.

8.3 Matching portefeuille

De matching portefeuille bestaat uit vastrentende waarden aangevuld met derivaten (renteswaps) en heeft als primair doel de afdekking van het renterisico en sturing van de risicopositie van het fonds. Dit betreft een strategisch aangestuurde portefeuille met een semi-passief karakter. Rendement ten opzichte van de swaprente waarmee de pensioenverplichtingen contant worden gemaakt, heeft in deze portefeuille een lagere prioriteit.

Vastrentende waarden
De vastrentende waardenportefeuille binnen de matching portefeuille zal uitsluitend bestaan uit in euro’s luidende vastrentende waarden. Risicobeheersing komt tot uitdrukking in eisen ten aanzien van kwaliteit, liquiditeit en spreiding. Deze laatste factor houdt zowel spreiding in over debiteuren als over looptijden in verband met het curverisico ten opzichte van de verplichtingen. Als gevolg van de lange duur van de verplichtingen zal deze portefeuille voornamelijk bestaan uit langlopende (staats)obligaties.

De richtlijnen voor de vastrentende (matching) portefeuille zien er op hoofdlijnen als volgt uit:

	Rating (S&P, Moody's, Fitch) ****	Strategisch Gewicht	Bandbreedte
Staatsobligaties*	AAA	≥ 35%	35–100%
Staatsobligaties*	min. AA-/AA3	≥ 60%	60-100%
**Semi overheidspapier/agencies / supra-nationaal ** **	min. AA-/AA3	max 40%	0%-40%
Covered bonds***	AAA	max 20%	0%-20%

* Staatsobligaties: Nederland, Duitsland, Frankrijk, België, Oostenrijk, Finland en de Europese Unie.
** ESM, EFSF, EIB, Wereldbank, Nederlandsche Waterschapsbank, Bank Nederlandse Gemeenten etc.(exclusief Europese Unie)
*** Landenrating covered bond debiteur min. AA-/AA3.
**** S&P, Moody's en Fitch

Derivatenportefeuille
De matching portefeuille kan bij voldoende onderpand en indien gewenst aangevuld worden met renteswaps ter afdekking van het renterisico. Bij het (eventuele) gebruik van rentederivaten gelden diverse eisen ten aanzien van de tegenpartij, zoals ten aanzien van kredietwaardigheid en ten aanzien van de uitwisseling van onderpand.

Cash
In plaats van cash kan het fonds ook kortlopende staatsobligaties in de matching portefeuille opnemen. Tenslotte kan het fonds uitzettingen doen bij vooraf geselecteerde banken.

8.4 Return portefeuille

Middels de return portefeuille streeft het fonds rendement na om in de toekomst eventuele toeslagen te verlenen. De risicopremie varieert door de tijd heen, vandaar dat de strategische weging een bandbreedte kent. De return portefeuille bestaat uit de onderdelen aandelen, vastgoed en bedrijfsobligaties. Beide kunnen weer opgedeeld worden in subcategorieën, waarvan het risico kan verschillen. Het strategisch doelgewicht van de return portefeuille bedraagt 50%.
In de beleggingsovertuigingen ("beliefs") van NN CDC Pensioenfonds staat opgenomen dat het uitgangspunt voor beleggen is: "passief tenzij… .". Voor een startend pensioenfonds is het allereerst belangrijk dat de "ALM-" c.q. marktrendementen worden gerealiseerd. Het behalen van out-performance via specialistische mandaten kan voor zover consistent realiseerbaar, in een latere fase overwogen worden. Vandaar dat bij de opbouw initieel gekozen wordt voor een passieve aanpak bij aandelen ontwikkelde markten, sinds 2020 worden aandelen opkomende markten actief beheerd door twee externe vermogensbeheerders.
Voor vastgoedaandelen kan eveneens passief gealloceerd worden, echter de index dekt niet de gehele markt en zeker niet de belangrijkste segmenten.

De verdeling over aandelen, bedrijfsobligaties en vastgoed luidt als volgt:

Return portefeuille	Doelweging 2023	Bandbreedte
Aandelen	30%	21%-39%

Vastgoed	10%	6%-14%
Investment grade bedrijfsobligaties	5%	2,5% - 7,5%
High yield bedrijfsobligaties	5%	2,5% - 7,5%
Totaal Return portefeuille	50%	40%-60%

Aandelen
Aandelen worden regionaal gealloceerd.

Regioverdeling aandelen	Doelweging	Bandbreedte	Portefeuille-niveau
Europa	BM-Pacific OW	BM+/-10%	5%
Verenigde Staten	BM-Pacific OW	BM+/-10%	16%
Azië	BM+3,5%	BM+/-10%	4,5%
Opkomende markten	15%	10-20%	4,5%
Totaal aandelen	100%		30%

Vastgoed
De transitie van de vastgoedportefeuille is begin 2023 voltooid, waarbij de allocatie naar beursgenoteerd vastgoed volledig is afgebouwd en niet-beursgenoteerd vastgoed geografisch werd gediversificeerd. De verdeling over beursgenoteerd vastgoed en niet-beursgenoteerd vastgoed is afgeleid van de strategische weging en luidt als volgt:

Vastgoed	Doelweging	Toegestane bandbreedte	Portefeuille-niveau
Niet beursgenoteerd	100%	0%-100%	10,0%
Beursgenoteerd	0%	0%-40%	0,0%
Totaal vastgoed	100%	0%-10%	10,0%

8.5 Risiconorm

Het beleggingsbeleid wordt gestuurd aan de hand van strategische gewichten en de bandbreedte van 17%-23% voor het VEV.

8.6 Risicobeheersingsmaatregelen

8.6.1 Afdekking van het renterisico

Het streven is het niveau van de renteafdekking 70% van de voorziening pensioenverplichtingen (gemeten op marktrente) te laten bedragen. Rapportage en analyse van het rentehedgeniveau maken onderdeel uit van de maandelijkse financiële risicorapportage.

De verplichtingen worden berekend op basis van de RTS zoals gepubliceerd door DNB. De afdekking vindt plaats door middel van de matching portefeuille.

De matching portefeuille bestaat uit:

- Staatsleningen (minimaal AA-)

- Supra-nationale instellingen/ semi-overheden/agentschappen (minimaal AA-)
- Covered bonds (minimaal AAA)
- Rentederivaten (centraal gecleared bij Eurex).

Toegestane tegenpartijen (bancaire relaties, clearing members en custody relaties)
Het fonds hanteert als richtlijn voor bancaire relaties (rekeningen, repo's en deposito's), clearing members en custody relaties:

- Tegenpartij heeft een minimale lange termijn rating van A2/A bij minimaal twee van de drie rating agencies (Moody's, S&P en Fitch) en een korte termijn rating van minimaal P1/A1/F1.
- Tegenpartij is bij voorkeur een (Global) SIB (Systemically Important Bank)

Partijen die niet aan de rating criteria voldoen kunnen uitsluitend op basis van een expliciete goedkeuring van het bestuur worden geaccepteerd als tegenpartij voor posities zonder onderpand.

8.6.2 Afdekking van het valutarisico

Als gevolg van de wereldwijde spreiding komen in de return portefeuille beleggingen voor in vreemde valuta. Voor de afdekking van de valutaposities wordt gebruik gemaakt van derivaten die worden afgesloten met banken. De af te sluiten contracten met betrekking tot de valutaderivaten dienen bij voorkeur onder een overeen te komen ISDA contract met een Credit Support Annex te vallen, waardoor onderpand wordt ontvangen c.q. geleverd. Voor het (gedeeltelijk) afdekken van het valutarisico worden minimaal één keer per kwartaal 3-maands valutatermijncontracten afgesloten, waarbij de afdekking van de valuta opgenomen in onderstaande tabel op 100% gesteld wordt. Het afdekken van vreemde valuta kan nooit volledig zijn vanwege de bewegingen van de onderliggende beleggingen, vandaar dat gewerkt wordt met een range. Zodra de exposure buiten de range valt, wordt deze tussentijds bijgesteld. Het doel van de afdekking is de volatiliteit van de performance van de totale portefeuille en daarmee de dekkingsgraad te reduceren.

Daarnaast is het niet altijd efficiënt en mogelijk om alle vreemde valuta af te dekken. Binnen de return portefeuille worden alleen de kernvaluta, dat wil zeggen de grootste valuta-exposures in volwassen markten, nagenoeg volledig afgedekt. Hiermee wordt ruim 90% van de valuta exposure exclusief opkomende markten afgedekt. De keuze voor de exposure in valuta's van opkomende markten maakt onderdeel uit van de beleggingsbeslissing en is mede gemaakt in verband met efficiency en (hoge) kosten.

Valuta	Norm	Range
USD	100%	50%-110%
JPY	100%	50%-110%
GBP	100%	50%-110%
CAD	100%	50%-110%
AUD	100%	50%-110%
CHF	100%	50%-110%

Het tegenpartijen beleid wordt gekenmerkt door de volgende punten:

- Tegenpartij heeft minimaal een lange termijn rating van A2/A bij minimaal één van de twee rating agencies (Moody's of S&P) en een korte termijn rating van minimaal P1/A1/F1.
- Tegenpartij is bij voorkeur een (Global)-SIB (Systemically Important Bank).

Valuta termijn contracten worden enkel verhandeld met partijen waarmee een ISDA en CSA is afgesloten, met daarbij de volgende afspraken in acht genomen:

- Het streven is een rating trigger voor Early Termination Events op te nemen in de ISDA en CSA documentatie voor een tegenpartij;
- Onderpand uitsluitend in de vorm van “Negotiable Debt Obligations” van tenminste Aa3/AA-kwaliteit (Moody’s/S&P), waarbij de vastgelegde criteria voor ‘eligible securities’ aansluiten op het beleggingsuniversum van de Matching portefeuille van het fonds. Daarnaast kan cash gelden als onderpand. Marktconforme richtlijnen en ‘thresholds’ voor waardering en dagelijkse uitwisseling van onderpand op basis van de netto exposure van de derivatenposities. Dagelijkse (her-) waardering van posities en dagelijkse mogelijkheid tot bijstellen onderpand. Het fonds accepteert geen ‘additional termination events’ ten gunste van de tegenpartij die is gerelateerd aan de dekkingsgraad van het fonds.

Het pensioenfonds heeft State Street Bank aangesteld als onafhankelijk collateral manager. State Street Bank heeft op contractuele basis de bevoegdheid namens en ten behoeve van het fonds onderpand te leveren of af te roepen. Alle contracten en rekeningen ten behoeve van het stellen of aanhouden van onderpand worden op naam van het fonds gesteld en zijn juridisch afgezonderd van het vermogen van de collateral manager.

8.6.3 Afdekking van duurzaamheidsrisico’s

Voor NN CDC Pensioenfonds wordt voorzien dat duurzaamheidsrisico’s zich kunnen voordoen in geval van regulering, overheidsingrijpen of aansprakelijkheidsclaims voor beleggingen in CO2-intensieve ondernemingen (bijvoorbeeld CO2-taks), beleggingen in bedrijven van wie de bijdrage aan biodiversiteitsverlies groot is, beleggingen met een verhoogd/hoog risico op overstromingen (vastgoed), alsook voor beleggingen die nalaten om een ethisch ondernemingsklimaat te creëren, dat kan zorgen voor sociale ongelijkheid en of onveilige arbeidsomstandigheden.

Als bij een voorgenomen beleggingsbeslissing, of uit de periodieke monitoring, op basis van kwalitatieve informatie blijkt dat een duurzaamheidsrisico zich voordoet of de kans daarop groot is (geworden), zal NN CDC Pensioenfonds deze belegging verkopen en vervangen door belegging met geen of lage duurzaamheidsrisico’s ter afdekking van (ontstane) duurzaamheidsrisico’s daaronder begrepen het risico op *stranded assets*.

Daarnaast maakt de op grond van dit beleggingsbeleid verplichte diversificatie binnen de portefeuille dat duurzaamheidsrisico’s beheersbaar zijn/afgedekt zijn.

8.7 Benchmarks en (integrale) vermogensbeheerkosten

Voor de vergelijking van de portefeuille zijn de navolgende vergelijkingsindices vastgesteld.

Portefeuille	Benchmarks*
Matching portefeuille (inclusief eventuele rentederivaten)	Benchmark gelijk aan de verplichtingen aangepast voor het niveau van de rentehedge
Return portefeuille	
Aandelen	Samengestelde benchmark** bestaande uit: - 85% Custom FTSE Index Global - 15% MSCI Emerging Markets Net Total Return
Vastgoed beursgenoteerd	- 50% MSCI US Investable Market Real Estate 25/50 Net Return USD 50% S&P Global ex US. Property Net Total Return Index

Vastgoed niet-beursgenoteerd	Werkelijke rendement van de portefeuille Nederlandse woningen Werkelijk rendement van de Europese vastgoedportefeuille Werkelijk rendement van de Amerikaanse vastgoedportefeuille Werkelijk rendement van de Aziatische vastgoedportefeuille
Valuta-afdekking	100% afdekking van de 6 kernvaluta
Bedrijfsobligaties - **Investment grade** - **High yield**	- Custom FTSE Euro Broad Investment-Grade Bond Index

Maandelijks worden de gerealiseerde rendementen vergeleken met de benchmark rendementen en wordt een analyse van de verschillen gemaakt, zowel per deelportefeuille als op balansniveau. De valuta-afdekking wordt op balansniveau geanalyseerd.

De integrale vermogensbeheerkosten bestaan uit:

- Kosten voor beleggingsadministratie, ALM analyses, risicomanagementdiensten, rendementsanalyses en “compliance monitoring”.
- Toegerekende (interne) kosten van het bestuursbureau.
- Vermogensbeheervergoedingen voor externe vermogensbeheerders.
- Kosten voor uitvoering van effecten-orders en bewaring van effecten.
- Spreads bij transacties en in/-uitstap vergoedingen bij beleggingsfondsen.

Het fonds licht de (integrale) vermogensbeheerkosten toe in het bestuursverslag bij de jaarrekening. Daarbij wordt inzichtelijk gemaakt welk deel van de kosten is vergoed door de werkgever (op basis van de uitvoeringsovereenkomst) en welk deel rechtstreeks ten laste van het rendement is gekomen.

BIJLAGE 1: Actuariële grondslagen en veronderstellingen

Sterftegrondslagen	AG Prognosetafel 2022 met fondsspecifieke ervaringssterfte (zie bijlage 2). Per 1 januari 2023 wordt als startjaar het jaar 2023 gebruikt. Jaarlijks schuift het te gebruiken startjaar één jaar op.
Vaststelling leeftijden	De leeftijden worden in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.
Leeftijdsverschil man – vrouw	Mannelijke hoofdverzekerde is 2 jaar en zes maanden ouder dan vrouwelijke medeverzekerde; vrouwelijke hoofdverzekerde is 2 jaar jonger dan de mannelijke medeverzekerde.
Partnerfrequentie	Partnerfrequentie volgens bijlage 2, met dien verstande dat op de pensioenrichtleeftijd de partnerfrequentie op 100% wordt verondersteld vanwege de mogelijkheid tot uitruil. Na pensionering wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem.
Rekenrente	Rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB.
Wezenpensioen	Voor het niet-ingegane wezenpensioen wordt 3% van de contante waarde van het partnerpensioen gereserveerd met een opslag van 3,0% berekend over de koopsom voor het partnerpensioen en de risicopremie voor niet-gefinancierd partnerpensioen. Voor ingegane wezenpensioenen wordt zonder sterftekansen gerekend.
Premievrijstelling arbeidsongeschikten	De netto contante waarde van de individueel vastgestelde pensioenen betrekking hebbende op de pensioengevende jaren waarvoor premievrijstelling wordt verleend, vanaf de balansdatum tot de pensioendatum, wordt gereserveerd.
Premievrijstelling toekomstig arbeidsongeschiktheidsrisico	In verband met twee jaar wachttijd in het kader van de WIA wordt ter dekking van het premievrijstellingsrisico bij arbeidsongeschiktheid voor het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen 0,9% van de pensioengrondslag toegevoegd aan de voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid
Premievrijstelling toekomstig arbeidsongeschiktheidsrisico inloopgroep	Voor de groep deelnemers die onder het inlooprisico arbeidsongeschiktheid vallen, wordt een voorziening getroffen bovenop de voorziening premievrijstelling toekomstig arbeidsongeschiktheidsrisico voor zover de premievrijstelling toekomstig arbeidsongeschiktheidsrisico niet toereikend is.
Revalidatie	De revalidatiekansen worden vanuit prudentieoogpunt op 0% gesteld.
Uitkeringen	Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.
Opslag voor toekomstige kosten	2,25% van de voorziening pensioenverplichtingen. Voor de vaststelling van de kostenvoorziening wordt uitgegaan van een liquidatiescenario

BIJLAGE 2: Ervaringssterfte en partnerfrequentie NN CDC Pensioenfonds

Ervaringssterfte

Lft	Hfdvz M	Hfdvz V	Medevz M	Medevz V	Lft	Hfdvz M	Hfdvz V	Medevz M	Medevz V
0	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	61	55.68%	57.80%	53.74%	59.44%
1	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	62	56.62%	59.57%	54.58%	61.42%
2	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	63	57.98%	61.24%	55.69%	63.36%
3	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	64	60.33%	63.72%	57.91%	66.17%
4	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	65	62.57%	66.05%	59.90%	68.82%
5	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	66	64.49%	67.97%	61.59%	71.07%
6	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	67	65.98%	70.19%	62.96%	73.45%
7	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	68	67.46%	71.88%	64.24%	75.32%
8	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	69	68.58%	73.59%	65.18%	77.19%
9	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	70	69.55%	75.15%	66.06%	78.81%
10	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	71	70.18%	76.57%	66.77%	80.22%
11	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	72	71.04%	77.56%	67.66%	81.07%
12	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	73	71.73%	78.43%	68.32%	81.96%
13	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	74	72.63%	79.22%	69.21%	82.81%
14	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	75	73.87%	80.19%	70.48%	83.78%
15	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	76	75.18%	81.40%	71.81%	84.87%
16	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	77	76.74%	82.30%	73.49%	85.70%
17	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	78	77.85%	83.44%	74.63%	86.75%
18	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	79	79.09%	84.30%	75.98%	87.49%
19	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	80	80.52%	85.10%	77.51%	88.12%
20	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	81	81.89%	85.81%	79.05%	88.68%
21	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	82	83.10%	86.67%	80.46%	89.32%
22	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	83	84.44%	87.60%	82.06%	90.03%
23	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	84	85.67%	88.51%	83.50%	90.67%
24	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	85	86.40%	89.13%	84.37%	91.10%
25	83.57%	71.51%	83.57%	71.51%	86	87.29%	89.50%	85.35%	91.39%
26	75.89%	65.89%	75.45%	66.49%	87	87.98%	89.92%	86.08%	91.71%
27	68.21%	60.27%	67.34%	61.47%	88	88.79%	90.58%	86.93%	92.24%
28	60.53%	54.65%	59.22%	56.44%	89	89.78%	91.41%	88.10%	92.88%
29	52.85%	49.03%	51.11%	51.42%	90	90.71%	92.19%	89.19%	93.52%
30	45.18%	43.41%	42.99%	46.40%	91	91.64%	92.97%	90.27%	94.17%
31	43.52%	47.31%	41.31%	49.98%	92	92.57%	93.75%	91.35%	94.82%
32	42.58%	49.72%	40.16%	52.08%	93	93.50%	94.53%	92.43%	95.47%
33	41.75%	52.02%	39.75%	54.03%	94	94.43%	95.31%	93.51%	96.11%
34	41.59%	54.16%	39.39%	55.86%	95	95.36%	96.09%	94.59%	96.76%
35	41.42%	54.86%	38.90%	56.89%	96	96.28%	96.88%	95.67%	97.41%
36	40.73%	57.32%	38.06%	58.32%	97	97.21%	97.66%	96.76%	98.06%
37	40.90%	59.86%	38.24%	60.21%	98	98.14%	98.44%	97.84%	98.70%
38	41.92%	59.65%	39.14%	60.27%	99	99.07%	99.22%	98.92%	99.35%
39	42.48%	56.86%	39.79%	57.85%	100	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
40	43.47%	56.75%	40.61%	57.82%	101	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
41	44.00%	56.74%	41.23%	57.80%	102	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
42	44.76%	53.78%	42.23%	55.45%	103	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
43	45.58%	54.30%	43.13%	56.13%	104	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
44	46.93%	53.15%	44.79%	55.17%	105	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
45	47.73%	52.83%	45.77%	55.03%	106	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
46	48.06%	52.14%	45.78%	54.28%	107	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
47	47.96%	52.56%	45.62%	54.54%	108	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
48	48.45%	52.63%	46.13%	54.54%	109	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
49	47.96%	51.81%	45.76%	53.70%	110	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
50	47.65%	52.14%	45.61%	54.00%	111	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
51	47.26%	52.25%	45.19%	54.06%	112	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
52	47.53%	53.05%	45.49%	54.65%	113	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
53	48.12%	53.71%	46.18%	55.06%	114	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
54	48.74%	53.37%	46.79%	54.70%	115	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
55	49.27%	53.42%	47.34%	54.66%	116	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
56	50.29%	53.46%	48.44%	54.75%	117	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
57	51.32%	54.44%	49.43%	55.61%	118	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
58	52.46%	54.55%	50.51%	55.81%	119	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
59	53.70%	55.72%	51.91%	56.94%	120	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
60	54.91%	56.55%	53.12%	57.99%					

Beleidsstuk

Partnerfrequentie

leeftijd	man	vrouw		leeftijd	man	vrouw
18	0%	0%		43	88,25%	77,50%
19	2,50%	2,50%		44	88,25%	77,50%
20	5,00%	5,00%		45	88,25%	77,50%
21	7,50%	7,50%		46	88,25%	77,50%
22	10,00%	10,00%		47	88,25%	77,50%
23	12,50%	12,50%		48	88,25%	77,50%
24	15,00%	15,00%		49	88,25%	77,50%
25	17,50%	17,50%		50	88,25%	77,50%
26	20,00%	20,00%		51	88,25%	77,50%
27	25,25%	25,75%		52	88,25%	77,50%
28	30,50%	31,50%		53	88,25%	77,50%
29	35,75%	37,25%		54	88,25%	77,50%
30	41,00%	43,00%		55	88,25%	77,50%
31	46,25%	48,75%		56	88,25%	77,50%
32	51,50%	54,50%		57	88,25%	77,50%
33	56,75%	60,25%		58	88,25%	77,50%
34	62,00%	66,00%		59	88,25%	77,50%
35	67,25%	71,75%		60	88,25%	77,50%
36	72,50%	77,50%		61	88,25%	77,50%
37	77,75%	77,50%		62	88,25%	77,50%
38	83,00%	77,50%		63	88,25%	77,50%
39	88,25%	77,50%		64	88,25%	77,50%
40	88,25%	77,50%		65	88,25%	77,50%
41	88,25%	77,50%		66	88,25%	77,50%
42	88,25%	77,50%		67	88,25%	77,50%

BIJLAGE 3: Verklaring inzake beleggingsbeginselen

Deze Verklaring inzake de beleggingsbeginselen van Stichting NN CDC Pensioenfonds (het fonds) geeft weer:

- De pensioendoelstellingen, de doelstelling van het beleggingsbeleid, de risicohouding en het risicoprofiel van het fonds die ten grondslag liggen aan het strategisch beleggingsbeleid.
- Het strategisch beleggingsbeleid van het fonds, waaronder de strategische allocatie van beleggingen naar beleggingscategorieën en de beleidskeuzes voor de afdekking van renterisico en valutarisico.
- De besluitvormingsprocessen en de risicobeheerprocedures, waaronder de toegepaste methoden om beleggingsrisico's te meten en te wegen.

Het beleggingsbeleid van het fonds wordt vastgesteld door het bestuur, met inachtneming van de in deze Verklaring vastgelegde uitgangspunten van het beleggingsbeleid. Deze Verklaring wordt minimaal eens in de drie jaar herzien. Indien tussentijds belangrijke wijzigingen optreden in het beleggingsbeleid wordt de verklaring tussentijds herzien.

De pensioendoelstellingen, de doelstelling van het beleggingsbeleid, de risicohouding en het risicoprofiel van het fonds

De pensioendoelstellingen

De pensioendoelstelling van NN CDC Pensioenfonds is afgeleid van de pensioenambitie die is uitgewerkt in de CDC pensioenregeling van NN Group N.V.:

> Hierin wordt verwoord dat het fonds geen vooraf bepaalde toeslagambitie heeft. Om het opgebouwde pensioen van waarde te houden, streeft het fonds ernaar om het pensioen te verhogen. De hoogte van toekomstige toeslagen is volledig afhankelijk van de financiële situatie van het fonds. Toeslagen worden van jaar tot jaar vastgesteld door het bestuur als percentage van de consumentenprijs index alle huishoudens afgeleid, zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De doelstelling van het beleggingsbeleid

Het pensioenvermogen wordt op prudente wijze belegd. Beleggingsrendement is nodig om in de toekomst pensioen te kunnen uitkeren, om pensioenvermogen te laten meegroeien met een stijging van de levensverwachting en ook om het pensioen te kunnen verhogen met toeslagen. Toeslagen zijn belangrijk voor de koopkracht van pensioen bij inflatie. Beleggen gaat altijd gepaard met risico's en beleggingsrendement is onzeker en kan ook negatief zijn. Het fonds streeft er in eerste instantie naar om de toegezegde nominale pensioenen zeker te stellen en in tweede instantie om gedeeltelijke of volledige toeslagverlening te realiseren. In de vaststelling van de mate waarin het fonds beleggingsrisico neemt, wordt rekening gehouden met de opdracht om het opgebouwde nominale pensioen zoveel mogelijk zeker te stellen en met de bandbreedte voor het risicobudget dat is overeengekomen door de sociale partners.

De risicohouding

NN CDC Pensioenfonds hanteert in zijn beleggingsbeleid risiconormeringen die in lijn zijn met de afspraken die de werkgever en de vakorganisaties met elkaar hebben gemaakt bij de CDC-pensioenregeling en die voldoen aan de wettelijke eisen voor pensioenfondsen. De begrenzing voor het strategisch beleggingsrisico op korte termijn (1 jaar) komt overeen met een in het (standaard-) risicomodel van De Nederlandse Bank berekende buffer-eis van 17% tot 23%. Naarmate een pensioenfonds risicovoller belegt, stelt De Nederlandsche Bank hogere eisen aan de aan te houden buffers. Het niveau van de wettelijk voorgeschreven buffers is daarmee een afspiegeling van de mate waarin een pensioenfonds beleggingsrisico neemt.

In aanvulling op deze risiconorm voor het strategisch beleggingsbeleid, hanteert het fonds aanvullende risicolimieten. Deze komen met name tot uitdrukking in:

- de maximaal toegestane wegingen voor beleggingen in aandelen en in onroerend goed,
- de minimaal vereiste kredietwaardigheid van de obligatiebeleggingen,
- de vereiste spreiding van de beleggingen,
- de minimaal vereiste omvang van afdekking van het renterisico en het valutarisico,
- de minimaal vereiste kredietwaardigheid van tegenpartijen waarmee het fonds bancaire transacties aangaat en custodiandiensten afneemt.
- de eisen die worden gesteld aan onderpand bij derivatentransacties.

Bij de bepaling van deze risicolimieten houdt het fonds rekening met het gegeven dat het fonds een lange (termijn) beleggingshorizon moet hanteren. Met scenario-analyses en stresstesten wordt beoordeeld dat het fonds bij het gevoerde beleggingsbeleid een geringe kans loopt dat beleggingsverliezen worden geleden die dermate omvangrijk en langdurig zijn, dat het fonds gedwongen kan zijn om opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen te verminderen. Deze analyses worden regelmatig uitgevoerd met zowel een lange termijn beleggingshorizon (10 jaren) en ook een korte termijn horizon (1 jaar). De horizon van 10 jaar is in overeenstemming met de gehanteerde termijn voor pensioenfondsen om te herstellen van een eventueel reservetekort. Op deze wijze wordt de risicohouding die ten grondslag ligt aan het beleggingsbeleid ingevuld conform het voor pensioenfondsen geldende financiële toetsingskader. Bij de bepaling van de normen voor de afdekking van renterisico wordt zowel de door DNB voorgeschreven rente als ook de feitelijk in de markt waargenomen rente in aanmerking genomen.

NN CDC Pensioenfonds houdt ook rekening met het gegeven dat zich duurzaamheidsrisico's kunnen voordoen. Als bij een voorgenomen beleggingsbeslissing, of uit de periodieke monitoring, op basis van kwalitatieve informatie blijkt dat een duurzaamheidsrisico zich voordoet of de kans daarop groot is (geworden), zal NN CDC Pensioenfonds deze belegging verkopen en vervangen door belegging met geen of lage duurzaamheidsrisico's ter afdekking van (ontstane) duurzaamheidsrisico's daaronder begrepen het risico op *stranded assets*.

Het risicoprofiel

Het risicoprofiel van het fonds kan worden samengevat als:

- De pensioenverplichtingen van het fonds hebben (gemiddeld) een zeer lange looptijd. Dit betekent dat het fonds een op lange termijn gericht beleggingsbeleid moet voeren en in zijn rente-afdekking met deze (gemiddeld) zeer lange looptijd van de verplichtingen rekening moet houden.
- Het fonds heeft een begrenzing in zijn risicobudget aangebracht om de zekerheid van de opgebouwde pensioenen op het voorgeschreven niveau te houden: dit risicobudget wordt evenwichtig gespreid ingezet over de belangrijkste risicobronnen (aandelen, vastgoed, obligaties, rente- en valutarisico).

Het strategisch beleggingsbeleid van het fonds

Het beleggingsbeleid van het fonds is gericht op de lange termijn. Bij de start in 2014 heeft het fonds gekozen voor een beleggingsbeleid dat in de eerste jaren verhoudingsgewijs behoedzaam is, maar waarbij voldoende rendementspotentieel in de beleggingsportefeuille aanwezig blijft om in de toekomst eventueel toeslagen te kunnen verlenen.

Met het oog hierop zijn de beleggingen van het fonds onderverdeeld in twee portefeuilles:

Matching portefeuille	Return portefeuille
Deze portefeuille heeft als primair doel om de (nominale) pensioenverplichtingen te financieren. In de matching portefeuille wordt belegd in hoogwaardige obligaties die zodanig worden gekozen dat de geldstromen van de obligaties en de pensioenuitkeringen voor een belangrijk deel met elkaar samenvallen (‘matchen’). De strategische weging van de matching portefeuille bedraagt 50% van het belegd vermogen van het fonds en de minimale weging is 40% en maximale weging 60%. Alle obligaties in de portefeuille moeten voldoen aan hoge eisen van kredietwaardigheid (tenminste AA/AAA). In de matching portefeuille wordt geen valutarisico gelopen en de samenstelling van de matching portefeuille is zodanig dat ten hoogste 85% van het renterisico op de pensioenverplichtingen is afgedekt. Het renterisico wordt hiertoe gemeten op basis van de euro swap curve. Ten behoeve van het afdekken van het renterisico kunnen eventueel rentederivaten aan de matching portefeuille worden toegevoegd.	Deze portefeuille heeft als primair doel (op termijn) voldoende rendement te creëren om toeslagverlening mogelijk te maken. In deze portefeuille wordt gezocht naar een hoger rendement door te beleggen in aandelen en onroerend goed. De strategische weging van de return portefeuille bedraagt 50% van het belegd vermogen van het fonds en de minimale weging is 40% en maximale weging is 60%. De returnportefeuille wordt voor 60% belegd in aandelen, voor 20% in onroerend goed (door middel van beleggingen in onroerend goed fondsen) en 20% in bedrijfsobligaties (investment grade en high yield). De beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties en onroerend goed fondsen zijn wereldwijd gespreid. Het valutarisico dat samenhangt met beleggingen buiten de Euro zone wordt door middel van valutatermijncontracten afgedekt voor ten minste 50% en ten hoogste 110% van de zes grootste (vreemde) valuta’s.

Ten minste iedere 3 jaar, of tussentijds bij een significante verandering van de CDC-pensioenregeling, worden de strategische beleidskeuzes met een ALM studie getoetst. De meest recente toets heeft in 2022 plaatsgevonden, waarvan de uitkomsten de basis vormen van het door het bestuur vastgestelde

plan met betrekking tot het beleggings- en renteafdekkingsbeleid. Hierbij heeft het bestuur een asset allocatie vastgesteld die is afgestemd op de (gemiddelde) duratie van de pensioenverplichtingen.

Jaarlijks voert het fonds als onderdeel van zijn jaarafsluiting een toets uit (de “haalbaarheidstoets”) om de op lange termijn verwachte pensioenresultaten bij het gevoerde beleid te prognosticeren.

De strategische normwegingen van de matching en de return portefeuilles bedragen ieder 50%. Het risicobudget wordt bij deze wegingen en structuur van de matching portefeuille en de return portefeuille evenwichtig gespreid ingezet en niet eenzijdig op één of enkele risicocategorieën. Het fonds belegt niet in beleggingscategorieën of beleggingsfondsen waar op basis van een risico- en rendementsanalyse twijfel bestaat aan de toegevoegde waarde voor het realiseren van de beleggingsdoelstellingen. Derivaten worden uitsluitend ingezet om het risicoprofiel te verlagen.

De belangrijkste uitgangspunten van het NN CDC Pensioenfonds bij het strategisch beleggingsbeleid en bij de tactische en operationele beleggingskeuzes zijn:

- Het fonds belegt om de doelen voor de deelnemer te behalen: een zo goed mogelijk pensioen tegen een aanvaardbaar risico en een acceptabel kostenniveau. Hierbij wordt rekening gehouden met de pensioenovereenkomst en de Pensioenwet;
- Het fonds belegt volgens de “prudent person” beginselen, waaronder een optimale spreiding vanuit risico- en rendementsperspectief. Het fonds richt zich hierbij op lange-termijn waarde-creatie door middel van een toekomstbestendige (“transition ready”) portefeuille;
- De duale doelstelling van nominale rechten beschermen en rendement genereren om eventueel toeslagen te kunnen verlenen, beheert het fonds operationeel door de balans in te richten naar een matching portefeuille en een return portefeuille;
- Beleggingen beheren met een passieve stijl, tenzij actieve selectie nodig is en aantoonbaar toegevoegde waarde biedt;
- Beleggingen moeten begrijpelijk, verhandelbaar (liquiditeit), objectief waardeerbaar zijn en moeten bij aanvang geen onacceptabele risico’s bevatten.
- Risico’s dienen beloond te worden met extra rendement. Indien beleggingen bijvoorbeeld minder liquide zijn, dan dient dit liquiditeitsrisico voldoende gecompenseerd te worden met een risicopremie;
- Een kostenefficiënte uitvoering van het beleggingsbeleid voegt waarde toe;
- Onderkennen van risico’s en sturen in de strategische en tactische vermogensverdeling zijn de belangrijkste stappen in het balansbeheer en het beleggingsproces;
- NN CDC Pensioenfonds houdt geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten bij het nemen van beleggingsbeslissingen;
- NN CDC Pensioenfonds belegt het pensioenvermogen om rendement te behalen om een pensioen te kunnen uitkeren. Om de ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren te kunnen berekenen is veel data nodig. Deze data is kostbaar en de kwaliteit ervan is vaak nog onvoldoende. Om deze reden houdt NN CDC Pensioenfonds geen rekening met de ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in haar beleggingsbeslissingen. Dit betekent dat het pensioenfonds geen onderzoek doet naar de negatieve gevolgen van haar beleggingen op mens, milieu, maatschappij en omgeving. NN CDC Pensioenfonds zal dit standpunt periodiek herbeoordelen;
- De strategische afhankelijkheid van derden moet beperkt blijven om in control te blijven en uitbestedingsrisico’s dienen adequaat te worden beheerst;
- Bij gelijke geschiktheid van de geselecteerde uitbestedingspartners/fondsen kiest NN CDC Pensioenfonds een/de ESG-optie

De besluitvormingsprocessen en de risicobeheerprocedures van NN CDC Pensioenfonds

Het bestuur van NN CDC Pensioenfonds is eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het fonds, inclusief het beleggingsbeleid, de inrichting van de beleggingsorganisatie en het beleggen van de beschikbare gelden in overeenstemming met de beleggingsbeginselen zoals omschreven in deze Verklaring. Het beleggingsbeleid bevat gedetailleerde richtlijnen voor de matching portefeuille en de return portefeuille. Deze zijn vastgelegd in een plan met betrekking tot beleggings- en renteafdekkingsbeleid dat tenminste één keer per jaar integraal wordt geëvalueerd. In het plan met betrekking tot beleggings- en renteafdekkingsbeleid zijn ook de risicolimieten vastgelegd. De dagelijkse uitvoering van het beleggingsbeleid is, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, opgedragen aan het bestuursbureau van het fonds. De beleggingsorganisatie en het beleggingsproces zijn als volgt:

- Bestuur:
  - Stelt de beleggingsbeginselen vast en het beleggingsbeleid (waaronder het plan met betrekking tot beleggings- en renteafdekkingsbeleid) en besluit over tactische afwijkingen van de strategische portefeuille.
  - Stelt de richtlijnen vast voor de organisatie van het beleggingsproces, zowel voor de interne processen (binnen het bestuursbureau) als de externe processen (bij externe dienstverleners).
  - Houdt toezicht op de uitvoering: hiertoe zijn rapportageprocessen ingericht vanuit het bestuursbureau en vanuit externe dienstverleners (bewaarorganisatie en vermogensbeheerders).
- Bestuursbureau:
  - Bereidt het beleggingsbeleid voor ten behoeve van het bestuur en adviseert met betrekking tot tactische afwijkingen binnen de strategische bandbreedtes.
  - Integraal balansbeheer binnen door het bestuur vastgestelde kaders; intern beheer van de matching portefeuille; selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders voor de return portefeuille; een en ander binnen de richtlijnen van het plan met betrekking tot beleggings- en renteafdekkingsbeleid.
  - Monitort de externe dienstverleners (bewaarorganisatie en vermogensbeheerders) en voert het contractmanagement met externe dienstverleners; beheersing van integrale beleggingskosten.
- (Externe) bewaarorganisatie:
  Bewaring van de beleggingen; beleggingenadministratie; meting & rapportage van beleggingsrendementen; controle op de naleving van beleggingsrichtlijnen; (ondersteuning bij) rapportages.
- (Externe) vermogensbeheerders:
  Beleggen van het aan hen gealloceerde vermogen in overeenstemming met de afgesproken beleggingsrichtlijnen (toegestane instrumenten, benchmark etc.).

Toegepaste methoden voor meting en beheersing van beleggingsrisico's

NN CDC Pensioenfonds heeft de volgende processen ingericht om de beleggingsrisico's en de compliance van de uitvoering van het beleggingsbeleid te waarborgen:

- De pensioenverplichtingen worden maandelijks geactualiseerd; op dagelijkse basis wordt de actuele waarde van de pensioenverplichtingen berekend volgens zowel de door DNB gehanteerde rekenrente en op marktrente.
- Dagelijks worden alle beleggingen gewaardeerd op marktwaarde; op dagelijkse basis wordt de dekkingsgraad vastgesteld om te bewaken dat geen kritieke grenzen worden over- of onderschreden.
- Bij alle beleggingstransacties wordt gecontroleerd of de transactie is toegestaan binnen de richtlijnen van het beleggingsplan en de gedelegeerde bevoegdheden.
- Er zijn processen ingericht bij de externe bewaarorganisatie – met een rapportagelijn naar het bestuursbureau – om dagelijks te kunnen vaststellen dat de wegingen in de balans binnen de afgesproken bandbreedtes blijven.
- Er zijn processen en procedures ingericht om incidenten te signaleren en te rapporteren aan de risicomanager binnen het bestuursbureau; de risicomanager rapporteert hierover aan het bestuur; er is een noodprocedure ingericht voor crisissituaties.
- Er zijn "benchmarks" vastgelegd voor de beoordeling van de beleggingsrendementen, de rente-afdekking en de valuta-afdekking. Deze worden maandelijks geanalyseerd.
- Maandelijks worden kritieke risicomaatstaven geactualiseerd en geanalyseerd; deze worden gerapporteerd aan het bestuur; dit betreft onder andere de ontwikkelingen van het risicoprofiel van de balans en de wijze waarop risico's in de balans zijn verdeeld over de matching portefeuille en return portefeuille.

.

BIJLAGE 4: Financieel crisisplan

Inleiding

NN CDC Pensioenfonds voert de CDC-pensioenregeling uit van NN Group. Kenmerkend voor de CDC-pensioenregeling is dat de werkgever niet bijbetaalt als de beleidsdekkingsgraad onder de wettelijk voorgeschreven grenzen daalt of als de financiële positie niet toereikend is voor (volledige) toeslagverlening. Deze risico's liggen bij (het collectief van) de deelnemers.

Financiële crisissituaties kunnen ertoe leiden dat reeds toegekende aanspraken en pensioenrechten – in het uiterste geval – moeten worden verminderd om de beleidsdekkingsgraad te herstellen. Het bestuur van NN CDC Pensioenfonds heeft daarom dit financieel crisisplan opgesteld zodat duidelijk is wat er gebeurt als het fonds in een crisissituatie terecht komt of dreigt te komen. Dit is nodig om goed voorbereid te zijn op onverwachte gebeurtenissen. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

Opzet van het financieel crisisplan

Het financieel crisisplan beschrijft welke risico's kunnen leiden tot situaties die het bestuur aanmerkt als crisissituaties, welke maatregelen worden getroffen als crisissituaties zich (dreigen) voor (te) doen en hoe het bestuur in die situaties zal communiceren en ervoor zal zorgdragen dat in die situaties op evenwichtige wijze met alle belangen van de belanghebbenden bij het fonds rekening wordt gehouden. In dit financieel crisisplan komen achtereenvolgens aan de orde:

1. Risico's en crisissituaties.
2. Maatregelen ter voorkoming van crisissituaties en herstel van crises.
3. Kritisch niveau van beleidsdekkingsgraad en inzet van herstel- en kortingsmaatregelen.
4. Evenwichtige belangenafweging bij crises en communicatie bij crises.

Het plan is als bijlage toegevoegd aan de Actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds. De (integrale) Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en dit financiële crisisplan zijn beschikbaar op de website van het fonds (zie nn.cdcpensioen.nl/fondsdocumenten). Een financiële crisis kan het gevolg zijn van omvangrijke en langdurige beleggingsverliezen. Uitgebreide informatie over het beleggingsbeleid van het fonds is op de website beschikbaar in de Verklaring inzake beleggingsbeginselen (zie nn.cdcpensioen.nl/fondsdocumenten).

1. Risico's en crisissituaties

Pensioenuitvoering gaat samen met operationele en financiële risico's. In de organisatie van NN CDC Pensioenfonds zijn maatregelen getroffen om risico's doorlopend te beheersen. Dit crisisplan beperkt zich tot de beschrijving van risico's en crises die zo ingrijpend zijn dat ze gevolgen kunnen hebben voor de continuïteit van het fonds en voor het nakomen van de gedane pensioentoezeggingen. Het fonds onderkent in dat verband de volgende risico's en daaruit eventueel voortkomende crisissituaties:

1.1 .

1.1Nadelige ontwikkelingen op de financiële markten kunnen leiden tot een zodanige daling van de beleidsdekkingsgraad, dat het fonds al opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten moet verminderen. Dit betekent dat een korting wordt doorgevoerd op de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen.

1.2 Een fraude of claim tot schadevergoeding met significante impact op het pensioenvermogen.

2. Maatregelen ter voorkoming van crisissituaties en herstel van crises

2.1 Sterk nadelige ontwikkelingen op de financiële markten

NN CDC Pensioenfonds voert een CDC-pensioenregeling uit met een nominale pensioenambitie en met een voorwaardelijke toeslagverlening. Het strategisch beleggingsbeleid is zodanig gekozen dat voldaan is aan de wettelijk voorgeschreven zekerheidsmaat ten aanzien van de opgebouwde pensioenen. Door sterk nadelige ontwikkelingen op de financiële markten kunnen de buffers worden aangetast en neemt de zekerheidsmaat van het opgebouwde pensioen af. Dit kan het gevolg zijn van (langdurig) lage rentes, (aanhoudende) verliezen op de beleggingen in de return portefeuille of door combinaties hiervan. Indien als gevolg hiervan de beleidsdekkingsgraad daalt beneden het wettelijk voorgeschreven niveau, dan moet het fonds een herstelplan opstellen om aan te tonen dat het zijn buffers kan herstellen binnen de voorgeschreven termijn. Kan dat niet, dan moet het fonds de al opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten korten. Onder hoofdstuk 3 hierna (“Kritisch niveau van beleidsdekkingsgraad en inzet van herstel- en kortingsmaatregelen”) wordt toegelicht wanneer dit het geval is en hoe het bestuur zal handelen bij een vermindering (korting) van de al opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten.

Extra stortingen door de werkgever zijn niet mogelijk. Indien sprake is van een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%, dan wordt geen toeslag verleend. Indien sprake is van een beleidsdekkingsgraad die lager is dan het vereist eigen vermogen dan kan de toeslagverlening worden beperkt, indien en voor zover dat nodig is voor herstel van de beleidsdekkingsgraad. Daarbij neemt het bestuur de beperkingen aan de toeslagverlening die voortvloeien uit het herstelplan als leidraad.

In de Verklaring inzake beleggingsbeginselen zijn de risico-uitgangspunten van het beleggingsbeleid beschreven. Op dagelijkse basis wordt de dekkingsgraad berekend om te bewaken dat geen kritische (dekkingsgraad-) grenzen worden over- of onderschreden. Tenminste maandelijks worden kritieke risicoberekeningen geactualiseerd en besproken in het bestuur. Dit betreft onder andere de ontwikkelingen van het risicoprofiel van de balans en de wijze waarop beleggingsrisico’s in de balans zijn verdeeld over de matching portefeuille en de return portefeuille. Op deze wijze wordt het bestuur direct geïnformeerd bij onverwacht sterke dalingen van de dekkingsgraad en bewaakt het bestuur de kritieke niveaus van de (beleids-)dekkingsgraad, zodat het bestuur desgewenst kan ingrijpen in het risicoprofiel van de balans door het verhogen van de rente-afdekking en/of het afbouwen van de zakelijke waardenrisico’s, voor zover passend binnen de risicohouding van het fonds. Het bestuur heeft hiervoor met het bestuursbureau procedureafspraken gemaakt en er is een noodprocedure vastgelegd. Bij een (dreigende) crisis vindt conform de noodprocedure een bijzondere bestuursvergadering plaats en kan uiterlijk binnen 24 uur worden ingegrepen.

2.3 Een fraude of claim tot schadevergoeding met significante impact op het pensioenvermogen

Het fonds heeft een aantal beheersmaatregelen geïmplementeerd om het risico op fraude te verlagen:

1. Het fonds heeft een gedragscode die geldt voor alle verbonden personen, waarin onder andere het risico op fraude wordt geadresseerd. Nieuwe verbonden personen worden door de compliance officer gewezen op de gedragscode en alle verbonden personen moeten elk jaar een verklaring ondertekenen waarin ze verklaring de gedragscode te hebben nageleefd.
2. Het fonds heeft een bevoegdhedenregeling, die zodanig opgezet is dat geen enkel lid van het bestuursbureau of bestuurslid zelfstandig kan besluiten over een aankoop, uitgave of enigerlei verplichting. Betalingen van facturen worden te allen tijde via AZL uitgevoerd en vergen daarom te allen tijde tenminste één bestuurshandtekening.
3. In geval van betalingen, goedkeuren facturen, aangaan contractuele verplichtingen) is sprake van (tenminste) 4-ogen principes en controle-technische functiescheidingen.

Daarnaast heeft het fonds een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten ter dekking van de financiële gevolgen van een claim tot schadevergoeding jegens het fonds of één van zijn bestuurders.

3. Kritisch niveau van de (beleids-)dekkingsgraad en inzet van herstel- en kortingsmaatregelen

Onder het Financieel Toetsingskader voor pensioenfondsen waar NN CDC Pensioenfonds wettelijk aan gebonden is, is sprake van de volgende relevante solvabiliteitsregels:

- Het **vereist eigen vermogen**: dit is het voorgeschreven niveau van de beleidsdekkingsgraad. De hoogte ervan is (mede) afhankelijk van het risicoprofiel van het feitelijke en van het strategische beleggingsbeleid. Voor het fonds is het vereist eigen vermogen circa 120%.
- Het **minimaal vereist eigen vermogen**: deze ondergrens voor de beleidsdekkingsgraad wordt separaat berekend en is (mede) afhankelijk van het risicoprofiel van de balans. Voor het fonds is het minimaal vereist eigen vermogen circa 105%. Het fonds mag maximaal 5 jaar onafgebroken een beleidsdekkingsgraad hebben die lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.
- De beleidsdekkingsgraad: het gemiddelde van de dekkingsgraden van de laatste 12 maandeinden. Op basis van de beleidsdekkingsgraad wordt iedere maand getoetst of er sprake is van een **reservetekort** (de beleidsdekkingsgraad is dan lager dan het vereist eigen vermogen) dan wel een **dekkingstekort** (de beleidsdekkingsgraad is dan lager dan het minimaal vereist eigen vermogen).

De dekkingsgraad geeft de verhouding aan tussen het vermogen van NN CDC Pensioenfonds en de pensioenverplichtingen (alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen) die daar tegenover staan. Het fonds rapporteert iedere maand de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad aan De Nederlandsche Bank met de vaststelling of er sprake is van een reserve- dan wel dekkingstekort.

Herstelplan:
Indien sprake is van een reserve- dan wel dekkingstekort, zal NN CDC Pensioenfonds binnen 3 maanden een herstelplan indienen bij De Nederlandsche Bank om aan te tonen hoe het fonds binnen de wettelijke termijn zal herstellen. Als termijn voor herstellen uit een reservetekort hanteert het fonds 10 jaar.

Voor het opstellen van het herstelplan bij reserve en/of dekkingstekort hanteert het fonds in beginsel de volgende uitgangspunten, tenzij op dat moment andere wettelijke richtlijnen van toepassing zijn:

- Het fonds gaat er vanuit dat het strategische beleggingsbeleid dat van toepassing is op het moment dat het tekort is ontstaan, tijdens de herstelperiode van toepassing blijft. Voor zover er wijzigingen in het strategische beleggingsbeleid worden doorgevoerd in de herstelperiode, dan zullen die in ieder geval het risicoprofiel niet mogen vergroten en/of het herstel belemmeren.
- Het fonds rekent het verwachte (jaarlijkse) herstel binnen de 10-jaars hersteltermijn uit met de meest recente rentecurve, de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven minimale inflatieverwachting en met (netto-)beleggingsrendementen conform de maximale parameters van de Commissie Parameters.
- Het fonds rekent met een hersteltermijn van 10 jaar voor herstel van een reservetekort; tijdens het herstel wordt jaarlijks geëvalueerd of het herstel van de beleidsdekkingsgraad tot het vereiste niveau te verwachten is binnen 10 jaar vanaf dat moment; daarbij wordt de eventuele toeslagverlening in de berekening begrensd, voor zover nodig om het verwachte herstel binnen 10 jaar niet in gevaar te brengen. Dit kan betekenen dat ten tijde van een tekort geen of minder toeslag wordt verleend dan is toegestaan op basis van het toeslagbeleid van het fonds. Herstel van de beleidsdekkingsgraad gaat dan voor toeslagverlening. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt geen toeslag verleend.

Het herstelplan wordt ieder jaar opnieuw doorgerekend (‘actualisatie van het herstelplan’), steeds met een horizon van 10 jaar, zolang niet is voldaan aan de eis dat de beleidsdekkingsgraad tenminste het vereist eigen vermogen heeft bereikt.

Reservetekort:
Indien met toepassing van deze uitgangspunten bij de vaststelling of bij de jaarlijkse actualisatie van het herstelplan blijkt dat het herstel van de beleidsdekkingsgraad niet binnen 10 jaar te verwachten is, dan onderzoekt NN CDC Pensioenfonds als eerste herstelmaatregel of het risicoprofiel van het beleggingsbeleid zodanig kan worden verlaagd dat het daarbij behorende lagere vereist eigen vermogen wel binnen 10 jaar kan worden bereikt. In dat geval wordt het strategisch beleggingsbeleid herzien. Er is geen verhoging van het risicoprofiel toegestaan zolang er sprake is van een reservetekort. Indien met een aangepast (strategisch) beleggingsbeleid herstel binnen 10 jaar niet te verwachten is, dan wordt als tweede herstelmaatregel overgegaan op een korting van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Dekkingstekort:
Indien de beleidsdekkingsgraad 5 jaar onafgebroken lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen en aan het einde van het jaar erna de dekkingsgraad nog altijd lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen, dan gaat het fonds over op een korting van de opgebouwde aanspraken en pensioenrechten.

Indien bij de laatste vaststelling van de beleidsdekkingsgraad deze gedurende 5 jaar onafgebroken lager was dan het minimaal vereist eigen vermogen en de dekkingsgraad niet lager was dan het minimaal vereist eigen vermogen, dan moet het fonds overgaan op een korting van de opgebouwde aanspraken en pensioenrechten als bij iedere volgende vaststelling van de beleidsdekkingsgraad (aan het einde van het jaar) blijkt dat ook de actuele dekkingsgraad lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Een korting tot herstel van de (beleids-) dekkingsgraad tot het niveau van het (minimaal) vereist eigen vermogen wordt evenredig over alle aanspraken en pensioenrechten verdeeld.

Spreiding van kortingen over meerdere jaren:
NN CDC Pensioenfonds hanteert als leidraad dat kortingen tot (maximaal) 5% in beginsel in één keer in aanmerking worden genomen door verlaging van de pensioenaanspraken en -rechten. Indien de noodzakelijke korting hoger is dan 5%, zal deze, indien dat wettelijk is geoorloofd, over meerdere jaren worden gespreid, met inachtneming van de wettelijke maximale spreidingstermijn van 10 jaar, in het belang van de pensioengerechtigden die door de korting direct in hun pensioeninkomen worden geraakt en met inachtneming van een evenwichtige afweging van de belangen op dat moment.

Toetsing van wijzigingen in de pensioenovereenkomst tijdens een lopend herstelplan:
Wijzigingen door de werkgever en de werknemersorganisaties van de pensioenovereenkomst moeten altijd aan NN CDC Pensioenfonds ter toetsing worden voorgelegd. Indien tijdens een herstelplan de pensioenovereenkomst wordt gewijzigd, dan zal het bestuur in de toetsing nadrukkelijk betrekken dat de wijziging in beginsel niet moet leiden tot een zodanige aantasting van de herstelkracht van het fonds, dat een korting noodzakelijk wordt, die zonder de wijziging niet noodzakelijk is.

Kritisch niveau van de beleidsdekkingsgraad:
Op basis van bovenstaande uitgangspunten heeft het fonds berekend bij welke niveaus van de beleidsdekkingsgraad herstel tot het vereist eigen vermogen mogelijk is binnen 10 jaar en hoe lang herstel (met toepassing van deze rekenregels) vanuit een situatie van reservetekort naar verwachting in beslag zal nemen:

Scenario: Dekkingsgraad of beleidsdekkingsgraad daalt tot:	Herstel van de beleidsdekkingsgraad tot 120% binnen de wettelijke herstelplansystematiek duurt:
80%	Circa 13 jaar
90%	Circa 11 jaar
100%	Circa 9 jaar

Deze projecties van dekkingsgraadherstel zijn gemaakt op basis van de wettelijk voorgeschreven herstelplansystematiek. Dit is een modelmatige projectie waaraan geen zekerheden kunnen worden ontleend. Of herstel van de dekkingsgraad daadwerkelijk binnen deze verwachte termijnen plaatsvindt, zal afhangen van de feitelijke ontwikkelingen op de financiële markten.

Het risicoprofiel van het strategisch beleggingsbeleid en de daarbij toegestane tactische afwijkingen is zodanig, dat de kans dat de beleidsdekkingsgraad daalt beneden een niveau waaruit niet redelijkerwijs hersteld kan worden, acceptabel is. NN CDC Pensioenfonds heeft bepaald dat de kritische ondergrens van de beleidsdekkingsgraad ongeveer 90% is. Dit leidt ertoe dat het fonds het volgende beleid voert ten aanzien van crisisniveaus:

- Reservetekort: de beleidsdekkingsgraad daalt beneden het vereist eigen vermogen. Opstellen van herstelplan; inlichten van De Nederlandsche Bank; communicatie met de verzekerden en andere belanghebbenden. Het herstelplan wordt (met toelichting)

gepubliceerd op de website.

- Dekkingstekort: de beleidsdekkingsgraad of dekkingsgraad daalt onder 105%. Het bestuur overweegt of bijstelling van het strategisch beleggingsbeleid nodig is, met als gevolg een verlaging van het risicoprofiel van de balans, om zeker te stellen dat het kritisch niveau niet bereikt wordt.

- Onderdekking: de beleidsdekkingsgraad of dekkingsgraad daalt onder 100%. Implementatie van maatregelen, indien en voor zover uit de dan gemaakte berekeningen en analyses blijkt dat de (statistische) kans op het dalen van de beleidsdekkingsgraad tot de kritische dekkingsgraad groter is dan 2,5%. Het bestuur is zich er van bewust dat dergelijke risicoverlagende maatregelen het rendementspotentieel van de beleggingsportefeuille kunnen verminderen en dat de vooruitzichten voor toeslagverlening er door kunnen afnemen. In deze situatie gaat bescherming van de opgebouwde pensioenen evenwel voor het rendementsstreven.

4. Evenwichtige belangenafweging bij crises en communicatie bij crises

Vanuit zijn verantwoordelijkheid voor een evenwichtige afweging van de belangen van alle belanghebbenden bij NN CDC Pensioenfonds heeft het bestuur de genoemde beleidskeuzes gemaakt met betrekking tot:

- Evenredige verwerking van kortingen over pensioenaanspraken en –rechten.
- Het (wel of niet) hanteren van een spreidingstermijn bij de verwerking van kortingen.
- Het hanteren van een 10-jaars termijn voor herstel van een reservetekort.
- De uitgangspunten voor opstellen van herstelplannen, waaronder het uitgangspunt dat bij een reservetekort herstel van de beleidsdekkingsgraad zwaarder weegt dan toeslagverlening.

Het fonds informeert de betrokkenen pro actief via de website met nieuwsberichten en kwartaalberichten en met speciale nieuwsbrieven over de financiële positie van het fonds. Bij een (dreigende) crisis wordt de communicatie geïntensiveerd, indien nodig via e-mail alerts en/of persoonlijke brieven. De Nederlandsche Bank wordt direct op de hoogte gesteld. Bij een (dreigende) crisis worden de werkgever en de vakorganisaties, die gezamenlijk de pensioenovereenkomst afsluiten, over de crisissituatie en de voorgenomen maatregelen geïnformeerd via een door het fonds bijeengeroepen tripartiet overleg.

BIJLAGE 5: Noodprocedure

NN CDC Pensioenfonds heeft een lange termijn beleggingsstrategie die afgestemd is op de pensioendoelstellingen. Prudent beleid vereist een zorgvuldige besluitvorming. Het verleden leert dat er door (systeem)crises in de financiële markten bijzondere omstandigheden met bijbehorende risico's en kansen kunnen ontstaan. Om hier snel op in te kunnen spelen, kent het fonds een noodprocedure. Uiteraard wordt deze terughoudend toegepast omdat snelle besluitvorming op gespannen voet kan staan met zorgvuldigheid. De doelstelling van de noodprocedure is dat het bestuur binnen 24 uur een besluit kan nemen.

De noodprocedure bestaat uit vier stappen:

1. Bijeenroepen van het bestuur op zeer korte termijn.
2. Besluitvorming gericht op bedreigingen en kansen in risicosituaties.
3. Intensieve monitoring en rapportage.
4. Terugkeer naar normale situatie.

1. Bijeenroepen van het bestuur op zeer korte termijn

Het opstarten van de noodprocedure kan gedaan worden door de leden van het crisiscomité beleggingen zijnde de:

- De voorzitter van het bestuur.
- Portefeuillehouders vermogensbeheer van het bestuur.
- Directeur bestuursbureau.
- Hoofd beleggingen bestuursbureau.
- Integraal risicomanager bestuursbureau.

Indien de situatie ertoe aanleiding geeft, zal de Raad van Toezicht worden geïnformeerd.

Indien het comité of minimaal 2 van de leden van het crisiscomité hiertoe besluiten kan de noodprocedure als volgt in gang wordt gezet.

Om een besluit te kunnen nemen is het in principe noodzakelijk dat er voldoende quorum is. De voorkeur is dat bestuurders zelf aanwezig zijn, maar het is ook mogelijk om telefonisch (via een conference call) deel te nemen aan de vergadering. In de aanloop naar de vergadering zal voor zover nodig intensief afgestemd worden tussen de leden van het crisiscomité, waarbij (indien gewenst) andere specialisten geraadpleegd kunnen worden.

Mocht het niet mogelijk zijn om op korte termijn voldoende bestuurders bijeen te krijgen dan kunnen de voorzitters tot een alternatieve procedure besluiten, waarbij altijd minimaal de voorzitter en 2 portefeuillehouders vermogensbeheer betrokken moeten zijn.

Indien dit aantal niet haalbaar is zal een bespreking plaatsvinden waarbij minimaal de voorzitter aanwezig is aangevuld met minimaal één beleggingsspecialist van het bestuursbureau eventueel aangevuld met andere specialisten. De bespreking kan door bijeen te komen, een telefonische conferentie of een combinatie. De bespreking leidt tot een voorstel voor te nemen maatregelen, dat elektronisch voor besluitvorming aan het bestuur wordt voorgelegd, waarbij bestuursleden ook telefonisch door het bestuursbureau op het betreffende verzoek tot besluitvorming geattendeerd zullen worden. Daarbij zal een reactietermijn van maximaal 24 uur worden gehanteerd, vanaf het tijdstip dat het voorstel elektronisch verzonden is.

2. Besluitvorming gericht op bedreigingen en kansen in risicosituaties

Het bestuur beoordeelt de situatie en besluit welke maatregelen genomen moeten worden en welke vervolgstappen er gezet moeten worden. Na het besluit geeft het bestuur het bestuursbureau de opdracht om het besluit uit te voeren.

De besluitvorming kan gericht zijn op een bepaalde mate van risicoreductie van één of meerdere asset classes in het geval deze risico's als structureel wordt beschouwd.

De besluitvorming kan gericht zijn op het benutten van kansen als het risico als tijdelijk wordt beschouwd en de financiële positie daartoe ruimte biedt.

De aanleiding om het bestuur bijeen te roepen is een onverwachte situatie waarbij verwacht kan worden dat de gevolgen voor het fonds groot kunnen zijn. Te denken valt hierbij aan de volgende (niet limitatieve) situaties:

- Onrust op financiële markten.
- De volatiliteit (bijvoorbeeld de VIX) op de markten neemt sterk toe naar een meer dan bovengemiddeld niveau.
- De kapitaalmarktrente daalt of stijgt binnen week met meer dan 1%-punt.
- (Mogelijke) forse aanpassing van de kredietwaardigheid van één van de G12 landen.
- De aandelen stijgen of dalen binnen een week met meer dan 15%.

Ontwikkelingen die effect kunnen hebben op de financiële markten:

- Een grote financiële instelling dreigt om te vallen of is omgevallen.
- Terroristische aanslag(en).
- Politieke conflict(en).
- Grote en dreigende geopolitieke spanningen.

3. Intensieve monitoring en rapportage

In de periode na de besluitvorming worden de financiële markten zeer intensief gevolgd door de beleggingsspecialisten van het bestuursbureau en rapporteert het bestuursbureau over de situatie aan het bestuur.

4. Terugkeer naar normale situatie

Zodra het marktrisico weer normale waarden aanneemt, zal het bestuursbureau na overleg met het crisiscomité, het bestuur adviseren, waarbij vergadercyclus, rapportage en monitoring weer volgens de normale frequentie en lijnen verlopen.

NN CDC pensioenfonds

Duidelijk over dadelijk